

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nr. 07/42

Datë: 27.10.2021

Në mbështetje të nenit 92 paragrafi 4. dhe të nenit 93 paragrafi (4) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 4 të Rregullores Nr. 02/2021 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive e ndryshuar dhe e plotësuar me Rregulloren Nr. 04/2021, në pajtim me nenin 19 të Rregullores së Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 09/2011, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 27 tetor 2021, merr këtë:

V E N D I M

1. Aprovohet Koncept-dokumenti për Vlerësimin Strategjik Mjedisor.
2. Obligohet Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës dhe institucionet tjera kompetente për zbatimin e këtij vendimi, në pajtim me Rregulloren e Punës së Qeverisë.
3. Vendimi hyn në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Albin KURTI

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- Të gjitha ministrive (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-së
- Arkivit të Qeverisë

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

KONCEPT DOKUMENTI PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Prishtinë, 2021

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

PËRMBAJTJA

EKIPI I ZHVILLIMIT TË POLITIKAVE.....	4
PËRMBLEDHJE E KONCEPT DOKUMENTIT	5
SHKURTESAT	7
Hyrje	8
KAPITULLI I.....	9
1. PËRKUFIZIMI I PROBLEMIT	10
1.1. Përshkrimi i politikës dhe kornizës ligjore ekzistuese	12
1.2. Problemi kryesor, shkaqet, dhe palët e interesuara	14
KAPITULLI II	18
2. QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT	19
2.1. Qëllimi	19
2.2. Objektivat	19
KAPITULLI III	20
3. OPSIONET	21
3.1. Opsioni asnjë ndryshim	21
3.2. Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit	21
3.3. Opsioni i tretë – Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor	21
KAPITULLI IV	23
4. IDENTIFIKIMI DHE VLERËSIMI I NDIKIMEVE TË ARDHSHE	24
4.1. Sfidat me mbledhjen e të dhënave	26
KAPITULLI V	27
5. KOMUNIKIMI DHE KONSULTIMI	28
KAPITULLI VI	29
6. KRAHASIMI I OPSIONEVE	30
6.1. Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme	30
6.2. Tabela e krahasimit me të tre opsionet.....	32
KAPITULLI VII	33
7. KONKLuzionet dhe Hapat e Ardhshëm	34
7.1. Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin.....	34
SHTOJCAT	35
Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik.....	36
Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore	39

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Shtojca3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore	42
Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore	44

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

EKIPI I ZHVILLIMIT TË POLITIKAVE

Koncept Dokumenti për Vlersimin Strategjik Mjedisor	
Produkt	Data e parashikuar e përfundimit
Koncept Dokumenti	Koncept Dokumenti për Vlersimin Strategjik Mjedisor
Shënim shpjegues	
Ekipi	Emri
Udhëheqësi i ekipit	Abdullah Pirçe
Zyrtari nga Departamenti i Integritetit Europian dhe Koordinimit të Politikave	
Ekspert në lëndë	
Zyrtari Ligjor	
Zyrtari i buxhetit	
Tjetër	
Orari për kompletimin e dokumentit	Data
Data e fillimit	25.03.2019
Përfundimi i Pjesës 1 dhe 2	12.04.2019
Përfundimi i Pjesës 3, 4 dhe 5	25.04.2019
Përfundimi i Pjesës 6	20.05.2019
Konsultimet me palët e interesuara	24.05.2019
Njoftim i shkurtër për Sekretarin Gjeneral dhe Ministrin	
Përfundimi i Pjesës 7	05.06.2019
Përfundimi i gjithë dokumentit	19.10.2020
Konsultimi ndërministror	12.06.2019
Rishikimet dhe Drafti përfundimtar nënshkruar nga Ministri	
Dorëzimi në Sekretariatit Koordinues të Qeverisë	
Rishikimet dhe Koncept Dokumentit final, i nënshkruar nga Ministri	
Diskutimi në takimin e Qeverisë	11.04.2019

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

PËRMBLEDHJE E KONCEPT DOKUMENTIT

Informacionet e përgjithshme	
Titulli	Koncept Dokumenti për Vlerësim Strategjik Mjedisor
Ministria bartëse	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës / Departamenti për Mbrojtjen e Mjedisit dhe Ujërave/ Divizioni për Menaxhimin e Ndotjes Industriale
Personi kontaktues	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116
PVPQ	Aktiviteti A8.6.4.
Prioriteti strategjik	Nuk ka

Vendimi	
Çështja kryesore	Problemi kryesor: 1. Menaxhimi jo i mirë i çështjeve mjedisore Shkaqet e problemit: 1. Mjedisi i degraduar 2. Vështërsitë në zbatimin e legjislacionit si pasojë e mospërfshirjes së planeve dhe programeve të veçanta në Ligjin ekzistues 3. Mungese e kapaciteteve profesionale 4. Mungesa e kapaciteteve humane të inspektoratit për mbrojtjen e mjedisit Efektet e problemit: 1. Ndikimi në shëndet dhe mjedis 2. Ndikimet social
Përmbledhje e konsultimeve	Gjat konsultimeve ndërminstrore për koncept dokumentin në fjalë nuk ka pasur komente <i>[Listoni aktivitetet kryesore të konsultimit publik të realizuar. Gjithashtu shënoni datën e fillimit dhe datën e përfundimit të konsultimit publik përmes internetit. Listoni numrin e organizatave që ofruan përgjigje në këtë konsultim, numrin e komenteve të marra dhe përfundimet kryesore nga procesi i konsultimit publik. Referojuni raportit për konsultimin publik që duhet të dorëzohet së bashku me koncept dokumentin për miratim nga Qeveria.]</i>
Opsioni i propozuar	Opsioni 3 – Hartimi i Ligjit të ri për VSM

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Ndikimet kryesore të pritshme	
<i>Ndikimet buxhetore</i>	Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të ket ndikim buxhetor dhe do të zbatohet në kuadër të kufijve aktual buxhetor të MMPHI.
<i>Ndikimet ekonomike</i>	Me hartimin e Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të ket ndikime ekonomike por këto ndikime do të jenë të vogla.
<i>Ndikimet shoqërore</i>	Me hartimin e Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të ket ndikime ekonomike por këto ndikime do të jenë kryesisht në aspektin pozitiv.
<i>Ndikimet mjedisore</i>	Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të ket ndikim mjedisor në aspektin pozitiv për mjedisin
<i>Ndikimet ndër-sektoriale</i>	Me hartimin e Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të ketë ndikime ndërsektoriale, sepse Ligji parasheh një bashkëpunim ndërsektorial më të madh me qëllim të zbatimit të sajë në nivel të vendit
<i>Ngarkesat administrative për kompanitë</i>	Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor mund të krijoj ngarkesë administrative për kompanitë që operojnë në vend mirëpo këto ngarkesa nuk do të krijojnë kosto të papërbalueshme për operatorë.
<i>Testi i NVM-ve</i>	Me miratimin e Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor do të detyrohen ti përmbahen obligimeve të parapara me ligj.

Hapat e ardhshëm	
<i>Afatshkurtër</i>	Pas miratimit të Koncept Dokumentit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor do të fillohet me hartimin e Ligjit të ri për Vlerësimin Strategjik Mjedisor.
<i>Afatmesëm</i>	Pas hartimit të Ligjit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor dhe miratimit të tij do të organizohen tryeza të rrumbullakta për ta promovuar këtë ligj me qëllim të njoftimit të institucioneve në nivel qendror dhe lokal me këtë ligj dhe mënyrës së zbatimit të tij si dhe do të fillohet me hartimin dhe zbatimin e legjislacionit sekondarë që derivojnë nga ky ligj

SHKURTESAT

MMPHI	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës
AMMK	Agjencioni për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës
ZKM	Zyra e Kryeministrit
MTI	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
MI	Ministria e Infrastrukturës
MFT	Ministria e Financave dhe Transfereve
MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
MBPZhR	Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Hyrje

Titulli	Koncept Dokumenti për Vlerësimin Strategjik Mjedisor
Ministria bartëse	Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës/ Departamenti për Mbrojtjen e Mjedisit dhe Ujërave/ Divizioni për Menaxhimin e Ndotjes Industriale
Personi kontaktues	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116
PVPQ	Aktiviteti A8.6.4.
PKZMSA	
Prioriteti strategjik	Prioriteti strategjik i Koncept Dokumentit është rregullimi i problematikës mjedisore në fushën e vlerësimeve strategjike mjedisore (plotësim ndryshimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor)
Grupi punues	MMPHI, ZKM, MIE 1. Abdullah Pirçe, Kryesues, MMPHI 2. Naim Alidema, Zëvendës kryesues, MMPHI 3. Malsore Jonuzi, Anëtare, MMPHI 4. Miradije Gërguri, Anëtare, MMPHI 5. Nazmi Maxhera, Anëtar, MMPHI 6. Kujtesa Haliti, Anëtare, MMPHI 7. Hikmete Morina, Anëtare, MMPHI 8. Shpresa Sheremeti, Anëtare, MMPHI 9. Lindita Morina, Anëtare, MMPHI 10. Zymer Mrasori, Anëtar, MMPHI 11. Mustafë Hyseni, Anëtar, MMPHI 12. Tafë Veselaj, Anëtar, MMPHI 13. Albulena Maloku, Anëtare, MMPHI 14. Adil Bytyqi, Anëtar, ZKM 15. Remzi Sylejmani, Anëtar, MMPHI 16. Erëza Abrashi, Anëtare, ZKM 17. Lulzim Korenica, Anëtar, MMPHI
Informata shtesë	Nuk ka informata shtesë

KAPITULLI I

1. PËRKUFIZIMI I PROBLEMIT

Koncept Dokumenti për Vlerësimin Strategjik Mjedisor (VSM) synon të identifikojë mungesat në Ligjin ekzistues për Vlerësimin Strategjik Mjedisor Nr. 03/L-230 dhe harmonizimin e plotë me Direktivën 2001/42 EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 27 Qershorit 2001, për vlerësimin e efekteve të planeve dhe programeve të caktuara në mjedis duke pasur parasysh angazhimin e Republikës së Kosovës për të përafruar legjislacionin e sajë në sektorët përkatës me atë të BE-së dhe për ta zbatuar atë, në mënyrë efektive (Marrëveshja e Stabilizimit dhe Asocimit - MSA - ndërmjet Bashkimit Evropian dhe Kosovës).

Ligji ekzistues për Vlerësimin Strategjik Mjedisor Nr. 03/L-230(VNM), është miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës më 30 shtator 2010. Me këtë ligj është transpozuar pjesërisht Direktiva 2001/42/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 27 Qershorit 2001, për vlerësimin e efekteve të planeve dhe programeve të caktuara në mjedis (kundërthënëse me pasusin e parë).

Qëllimi kryesor i këtij Koncept Dokumenti është të verifikohet ndikimi nga qëndrimi i Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë në lidhje me vlerësimin strategjik mjedisor në sektorin e energjisë, mundësia e ndryshimit në sistemin e Kosovës për VSM, me qëllim të balancimit të detyrimeve të Kosovës që rrjedhin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë si dhe të MSA me kapacitetin e autoriteteve kompetente dhe në përputhje me kërkesat e legjislacionit të BE-së.

Gjithashtu, ky koncept dokument rregullon kërkesat dhe kriteret për zbatimin e vlerësimit të nevojës për vlerësimin dhe zbatimin e vlerësimit strategjik; përcakton kornizat për ndërhyrje në strategji, plane dhe programe, të cilat i nënshtrohen nevojës për vlerësimin e ndikimit në mjedis, kriterëve për përcaktimin e ndikimit të mundshëm të rëndësishëm të ndryshimeve dhe / ose plotësimeve në strategji, plane ose programe mjedisore në procedurat e vlerësimit dhe mënyrën e zbatimit të procedurës së vlerësimit, mënyrën e zbatimit të procedurës së vlerësimit strategjik, përmbajtjen e detyrueshme dhe mënyrën e përgatitjes së studimit strategjik dhe procedurës përkatëse, përmbajtjen e detyrueshme të mendimeve dhe akteve të tjera në atë procedurë, afatet në atë procedurë, përmbajtjen e detyrueshme të raportit për mënyrën e integritetit në strategji, plan ose program të kushteve dhe mbrojtjes së mjedisit të përcaktuara nga vlerësimi strategjik, mënyrën e monitorimit të gjendjes së mjedisit në lidhje me ndikimet e rëndësishme të strategjisë, planit dhe programit gjatë zbatimit të tyre, mënyrën e verifikimit të zbatimit të masave mjedisore, etj.

Procesi i hartimit të Koncept Dokumentit për përmirësimin dhe harmonizimin e legjislacionit kosovar për Vlerësim Strategjik Mjedisor, është iniciuar nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës (MMPHI) dhe është në përputhje me Planin Vjetor të Punës të Qeverisë së Republikës së Kosovës për vitin 2020, në

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

veçanti: Objektivi 1 - Plotësimi i kornizës ligjore, zhvillimi i politikave, menaxhimi dhe monitorimi i gjendjes së mjedisit, Aktiviteti A 8.6.4. Hartimi i Koncept Dokumentit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor.

Për të pasur një pasqyrë të qartë të ndikimit të amendamenteve të propozuara në sistemin dhe procedurat e VSM-së, është kryer një analizë e saktë e dokumentacionit ekzistues dhe procesi i konsultimit me aktorët përkatës që janë përfshirë në proces.

Për zhvillimin e këtij Koncept Dokumenti u morën në konsideratë dhe u analizuan burimet e mëposhtme të informacionit, në veçanti:

- ✧ Komentet e siguruara nga stafi kompetent në MMPHI, duke përfshirë sugjerimet dhe rekomandimet mbi kufizimet kryesore të identifikuara në gati dhjet vitet e zbatimit të ligjit të VSM-së.
- ✧ Raportet e vlerësimit ligjor dhe institucional, të përgatitura në pesë vitet e fundit, me qëllim të identifikimit të kufizimeve të mëdha eventuale në zbatimin e procedurave të VSM-së.
- ✧ Analiza e kuadrit ligjor aktual dhe e ndikimit të amendamenteve të propozuara në procedurat ekzistuese të VSM-së.
- ✧ Kontributi i grupit punues i cili përfshinë anëtarë nga institucionet relevante të Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Rezultatet kryesore të procesit të vlerësimit dhe konsultimit janë:

- ✧ Korniza ligjore duhet të harmonizohet me acquis mjedisor të BE-së, qëndrimin e Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë dhe Protokollin mbi Vlerësimin Strategjik Mjedisor të Konventës mbi *Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis* në Kontekstin Ndërkufitar, Kiev, 21 Maj 2003 duke marrë parasysh kapacitetin zbatues të institucioneve përgjegjëse dhe mësimin e nxjerrë pas më shumë se nëntë viteve të zbatimit të Ligjit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor.
- ✧ Procedurat ekzistuese të VSM duhet të përmirësohen dhe të harmonizohen me legjislacionin tjetër relevant mjedisor (mbrojtja e natyrës, mbrojtja e ujërave, ajrit etj.).

Koncept dokumenti për Vlerësim Strategjik Mjedisor përmban në vete opsionet për zgjidhjen e problemeve të cilat krijohen si pasojë e aktiviteteve nga ana e operatorëve të cilët veprojnë në mjedis.

Duke marrë parasysh ndryshimet në legjislacionin e BE-së, përvojës gjatë viteve të zbatimit të këtij ligji ekzistues dhe duke marrë parasysh:

- ✧ MSA dhe në veçanti Nenet 115 dhe 116 për "Mjedisin" dhe "Ndryshimet Klimatike"
- ✧ Objektivat e MMPHI dhe aktivitetet e Planit Vjetor të Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës për vitin 2020

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Ligji ekzistues për Vlerësimin Strategjik Mjedisor duhet të rishikohet, me qëllim të parandalimit dhe përmirësimit të gjendjes së mjedisit dhe shëndetit, duke përmirësuar procedurat e Vlerësimit Strategjik Mjedisor.

Procedura e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM) është një mjet i domosdoshëm vendimmarrës, për të parandaluar ndikimin negativ në mjedis dhe për të siguruar përfitime afatgjata dhe zhvillim të qëndrueshëm. Për këtë arsye procedurat e VSM duhet të zbatohen plotësisht dhe të përputhen rregullisht me politikat e rëndësishme mjedisore; me kontekstin teknik dhe me mjete të cilat janë duke u zhvilluar në mënyrë të konsiderueshme (p.sh. ndryshimi i klimës, rreziku nga aksidentet dhe fatkeqësitë).

Në fakt, për të siguruar një nivel të lartë të mbrojtjes së mjedisit, duhet të ndërmerren veprime parandaluese për projekte të caktuara, të cilat për shkak të cenueshmërisë së tyre ndaj aksidenteve të mëdha dhe/ose fatkeqësive natyrore (si përmbytja, ose tërmetet) kanë të ngjarë të kenë efekte të konsiderueshme negative në mjedis.

1.1. Përshkrimi i politikës dhe kornizës ligjore ekzistuese

Duke u nisur nga fakti se Vlerësimi strategjik mjedisor është procesi i vlerësimit të ndikimeve të mundshme të rëndësishme mjedisore që mund të rezultojnë nga zbatimi i një strategjie, plani dhe programi, kjo procedurë përfshin përcaktimin e përmbajtjes së studimit strategjik, përgatitjen e një studimi strategjik dhe vlerësimin e tërësisë dhe ekspertizës së studimit strategjik, veçanërisht në lidhje me alternativat e arsyeshme të strategjisë, planit dhe programit, procedurën për dhënien e mendimit të vlerësimit strategjik, rezultatet e konsultimeve ndërkufitare nëse kërkohet me ligj, informimin dhe pjesëmarrjen e publikut, procedurën e dhënies së mendimit të institucionit qendror administrativ kompetent për procedurën e vlerësimit strategjik si dhe mënyrën e raportimit miratimit strategjisë, planit ose programit.

Veprimtaritë të cilat mund të shkaktojnë ndotje të ajrit, ujit dhe tokës, janë të obliguara që para ndërtimit rrespektivisht pas ndryshimeve apo rekonstruimit të impianteve, ta bëjnë Vlerësimin Strategjik Mjedisor, konform Ligjit për Strategjik Mjedisor, Nr. 03/L-230.

Me këtë rast përcaktohen kushtet, me qëllim të mbrojtjes sa më të mirë të mjedisit, duke parandaluar dhe eliminuar sa më shumë ndotjen, kryesisht nga burimi i sajë dhe për të siguruar menaxhimin e resurseve natyrore, kontrollin e ndotjes dhe krijimin e një ekuilibri të qëndrueshëm në mes aktivitetit të njeriut dhe zhvillimit socio-ekonomik, në njërin anë dhe të mirave natyrore dhe kapacitetit rigjenerues të natyrës, nga ana tjetër.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës (MMPHI) e Republikës së Kosovës koordinon aktivitetet në fushën e mbrojtjes së mjedisit, me qëllim të promovimit të zhvillimit koherent të politikave të mbrojtjes së mjedisit.

Strukturat specifike të MMPHI kryejnë detyrat e përcaktuara në Ligjin për Mbrojtjen e Mjedisit, Ligjin për Vlerësimin Strategjik Mjedisor dhe aktet e tjera ligjore.

Departamenti i Mbrojtjes së Mjedisit dhe Ujërave (DMMU) i MMPHI është përgjegjës për të propozuar, zhvilluar dhe zbatuar dokumentet e politikave, strategjitë dhe legjislacionin për fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Vlerësimi shtesë i politikës aktuale

Që nga fillimi i miratimit të tij fushëveprimi i VSM-së është zgjeruar ndjeshëm, për të përballuar sfidat e vazhdueshme që ndërlidhen me zbatimin e parimit të zhvillimit të qëndrueshëm, për të zvogëluar, shmangur ose kompensuar pasojat e mundshme negative mjedisore të aktiviteteve zhvillimore. Objektivi kryesor është të maksimizojë përfitimet e projektit dhe të minimizojë ndikimet e padëshiruara.

Ndikimet potenciale ndërkufitare të projektit të propozuar, si dhe masat parandaluese të ndërlidhura, gjithashtu rregullohen në legjislacionin e VSM-së (BE dhe kombëtare) kundër degradimit ndërkufitar të mjedisit.

Figura1: Dokumentet përkatëse të politikave, ligjet dhe aktet nënligjore

Dokument i politikave, ligj ose akti nën-ligjor	Lidhja me politikën apo dokumentin planifikues përmes internetit ose me aktet ligjore në Gazetën Zyrtare	Institucioni (et) shtetëror (e) përgjegjës(e) për zbatim	Roli dhe detyrat e Institucionit(eve)
Strategjia e Mbrojtjes së Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm 2013-2022	https://mmph.rks-gov.net/repository/docs/Strategjia_e_Mbrojtjes_s_CAB_Mjedisit_-_2013_-2022_Shqip_405256.pdf	MMPHI	
Ligji nr. 03/L-230 per Vlerësimin Strategjik Mjedisor	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2711	MMPHI, Departamenti për Mbrojtjen e Mjedisit dhe Ujërave, Institucionet publike	MMPHI ka për detyrë të përcjellë zhvillimin e planeve dhe projekteve me qëllim të mbrojtjes së mjedisit. Institucionet të cilat zhvillojnë plane ose programe janë të obliguara që krahas zhvillimit të tyre të punojnë edhe në vlerësimin strategjik mjedisor, me qëllim të zhvillimit të një plani ose programi të qëndrueshëm.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Me hartimin e Ligjit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor dhe legjislacionit sekondar që do të derivoj nga Ligji i ri do të përmbushet obligimi i Republikës së Kosovës në aspektin e përafrimit të legjislacionit vendorë me atë të BE-së.

Vlen të theksohet se një ndër qëllimet kryesore për hartimin e ligjit ekzistues është edhe transpozimi i plotë i Direktivës 2001/42 EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit dhe Protokollit mbi Vlerësimin Strategjik Mjedisor në Kontekstin Ndërkufitar, Kiev, 21 maj 2003.

Figura1: Pema e problemit, që paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet

Problemi kryesor	Ndikimet në shëndet dhe mjedis
	Ndikimet social
	Menaxhimi jo i mirë i çështjeve mjedisore
Shkaqet	Mjedis i degraduar
	Vështërsitë në zbatimin e legjislacionit si pasojë e mospërfshirjes së planeve dhe programeve të veçanta në Ligj
	Mungese e kapaciteteve profesionale
	Mungesa e kapaciteteve humane të inspektoratit për mbrojtjen e mjedisit

1.2. Problemi kryesor, shkaqet, dhe palët e interesuara

Krahasuar me vendet e Evropës qendrore, Kosova mund të llogaritet si shtet me shumë probleme mjedisore. MMPHI gjat aktiviteteve të saja ka identifikuar problemet kryesore, shkaqet e problemeve dhe efektet si dhe ka identifikuar palët e interesit. Si rezultat i kësaj është paraqitur edhe nevoja e hartimit të Ligjit të ri për Vlerësim Strategjik Mjedisor

» Problemet kryesore:

1. **Menaxhimi jo i mirë i çështjeve mjedisore**, një mjedis i trashëguar në gjendje të degraduar si pasojë e kujdesit të mangët nga e kaluara në të gjitha sektorët. Në vitet e fundit me zbatimin më të mirë të legjislacionit kjo gjendje ka filluar të përmirësohet por ka nevojë për intervenim shtesë, i cili do të parashihet me hartimin e ligjit të ri.

» Shkaqet e problemeve:

1. Mjedisi i degraduar

Kosova ka trashëguar nga e kaluara një mjedis të degraduar nga aktiviteti i madh industrial dhe të kontaminuar si pasojë e këtyre aktiviteteve. Impiantët e mëdhenj industrial kanë operuar me teknologji të vjetëruara, sektori i bujqësisë nuk ka qenë i paisur me mjete moderne dhe ekologjike, sektori i transportit ka qenë i ngarkuar me makineri të stërvjetëruara të cilat kanë kontribuar në ndotjen e mjedisit,

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

veprimtaritë minerare kanë funksionuar pa ndonjë kontrollë si pasojë e së cilës kanë krijuar dëmtime serioze dhe në disa raste edhe të pariparueshme për mjedis.

2. Vështërsitë në zbatimin e legjislacionit si pasojë e mospërfshirjes së planeve dhe programeve të veçanta në Ligjin ekzistues

Meqenëse ligji në fuqi nuk ka mundur ti parashih mungesat e veta me fillimin e zbatimit të tij, me kalimin e kohës është paraqitur edhe nevoja për plotësimin e tij me plane dhe programe të veçanta me qëllim të plotësimit të zbrazëtirave të cilat kanë dalë në pah.

3. Mungese e kapaciteteve profesionale

Është realitet që Kosova është një shtet i ri dhe me përvoja të pakta. Gjat këtyre viteve vazhdimisht është punuar në këtë drejtim dhe janë arritur rezultate të prekshme në këtë aspekt, mirpo angazhimi në këtë fushë duhet të vazhdojë ende deri në plotësimin e kapaciteteve profesionale të domosdoshme përmes angazhimit të stafit në trajnime dhe puntori të ndryshme.

4. Mungesa e kapaciteteve humane të inspektoratit për mbrojtjen e mjedisit

Inspektorati mjedisor, i cili vepron në kuadër të MMPHI, është i kufizuar në fushëveprimin e tij si pasojë e numrit të kufizuar të stafit. Për këtë arsye si detyrë parësore duhet të mbetet ngritja e kapaciteteve humane dhe profesionale të këtij digasteri mjaft të rëndësishëm në aspektin e parandalimit dhe pengimit të dëmtimit të mjedisit.

» Efektet e problemeve:

1. Ndikimi në shëndet dhe mjedis

Procesi i Vlerësimit strategjik mjedisor ka një impakt të madh në mjedis dhe shëndet. Trajtimi jo i drejtë i kësaj fushe prodhon një disbalanc me pasoja negative për mjedisin dhe shëndetin e njeriut. Si pasojë e kësaj mund të vije deri te krijimi i burimeve të reja të ndotjes së ajrit, ujit, degradimi i mjedisit, me çrast rezikohen të gjithë përbërësit mjedisorë si ajri, uji, toka si dhe shëndeti njerëzor dhe flora dhe fauna.

2. Ndikimet sociale

Procesi i Vlerësimit strategjik mjedisor gjithashtu ka një impakt të madh edhe në aspektin social ku si pasojë e degradimit të mjedisit vjen edhe deri te ndotja e përbërësve mjedisor me çrast rezikohet jetëgjatësia, shëndeti dhe mirëqenja e shoqërisë.

» Identifikimi i palëve të interesuara dhe të ndikuara:

MMPHI gjat hartimit të koncept dokumentit ka identifikuar dhe bashkëpunuar me palët e interesit. Në bashkëpunim me institucionet e linjës dhe akterët tjerë ka

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

ndërmarrë aktivitete të ndryshme me qëllim të sigurimit të shkallës së lartë të mbrojtjes së mjedisit dhe të nxitjes së zhvillimit të qëndrueshëm.

Zbatimi i Ligjit për Barazi Gjinore

Procesi i Vlerësimi Strategjik Mjedisor mund të ndikojn ndryshe te burrat dhe grat për shkak të statuseve sociale, politike dhe ekonomike. Prandaj është e rëndësishme perspektiva gjinore dhe marrja parasysh e nevojave, prioriteteve dhe interesave të ndryshme të grave dhe burrave, si:

- Integrimi i barazisë gjinore në politikat dhe strategjitë për Vlerësimin Strategjik Mjedisor, dhe
- Lidhja e gjinisë me ndikimet të cilat mundt të krijohen nga procesi i Vlerësimi Strategjik Mjedisor.

Figura 2: Pasqyrë e palëve të interesuara bazuar në përkufizimin e problemit

<i>Emri i palës së interesuar</i>	<i>Shkakut/qet me të cilat është e lidhur pala</i>	<i>Efektet-et me të cilat është e lidhur pala</i>	<i>Mënyra me të cilën pala është e lidhur me këtë shkak (shkaqe) apo efektin (efektet)</i>
MMPHI - Departamenti për Mbrojtjen e Mjedisit dhe Ujërave	- Mospërfshirja e planeve dhe programeve të veçanta në legjislacionin në fuqi - Mungesa e kapaciteteve profesionale		- Nevoja për transpozimin e direktivave dhe rregulloreve të cilat nuk janë transpozuar ende në legjislacionin vendor, si dhe nevoja për plotësim ndryshim të legjislacionit në fuqi (UA-ve) - Nevoja për pjesëmarrjen e vazhdueshme të stafit në punëtori dhe trajnime regjionale dhe ndërkombëtare.
MMPHI - Inspektorati për Mbrojtjen e Mjedisit	Mungesa e kapaciteteve humane të inspektoratit për mbrojtjen e mjedisit		- Nevoja për shtimin e stafit dhe trajnimin e tyre të vazhdueshëm me qëllim të ngirjes së kapaciteteve profesionale
Institucionet publike të nivelit qendror dhe lokal	- Mospërfshirja e planeve dhe programeve të veçanta - Mungesë e kapaciteteve profesionale		- Nevoja për zbatimin e legjislacionit në fuqi në nivel qendror dhe lokal - - Nevoja për pjesëmarrjen e vazhdueshme të stafit në punëtori dhe trajnime vendore, regjionale dhe ndërkombëtare.
Qytetarët	- Pjesëmarrja në debate publike të organizuara nga operatorët me qëllim të informimit	Dëmtimi i mjedisit, ndikimet sociale	- Prezenca e vogël e qytetarëve në debate; - Shoqëria civile pasive,

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	për aktivitetet të cilat do ti ndërmarr.		
ABGJ	Zbatimi i Ligjit për Barazi Gjinore		Respektimi i përfshirjes së barabartë gjinor.

KAPITULLI II

2. QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT

2.1. Qëllimi

Qëllimi primar i këtij koncept dokumenti është sigurimi i instrumenteve për integrimin e çështjeve të mjedisit në procedurën e përgatitjes dhe miratimit të planeve dhe projekteve tek të cilat ekziston mundësia, që me realizimin e tyre të shkaktojnë ndikime të konsiderueshme në mjedis me të cilin veprim sigurohen niveli i lartë i mbrojtjes së mjedisit dhe kushtet për zhvillim të qëndrueshëm.

2.2. Objektivat

Objektivi strategjik

Objektivi i strategjik i kësaj politike është integrimi i mbrojtjes së mjedisit në të gjithë sektorët, në mënyrë që të jetë pjesë e politikave të përgjithshme zhvillimore dhe programeve (të zhvillimit të sektorit), që rrjedh nga Strategjia e Mbrojtjes së Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm 2013-2022.

Objektivat specifike:

- ✧ Shqyrtimin e politikave ekzistuese kombëtare për procedurat e VSM në përputhje me acquistë BE-së dhe me Planin Vjetor të Punës
- ✧ Harmonizimin e procedurave të VSM me procedurat e legjislacionit dhe politikat tjera përkatëse mjedisore, duke përfshirë ndryshimet klimatike

Figura 3: Objektivat relevante të Qeverisë

Qëllimi i politikës	Emri i dokumentit përkatës të planifikimit (burimi)
Sigurimi i instrumenteve për integrimin e çështjeve të mjedisit në procedurën e përgatitjes dhe miratimit të planeve dhe programeve	Sipas këtij Koncept Dokumenti
Objektivi strategjik	
- Integrimi i mbrojtjes së mjedisit në të gjithë sektorët, në mënyrë që të jetë pjesë e politikave të përgjithshme zhvillimore dhe programeve (të zhvillimit të sektorit);	Strategjia e Mbrojtjes së Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm 2013-2022
Objektivat specifike	
- Shqyrtimi i politikave ekzistuese kombëtare për procedurat e VSM në përputhje me acquistë BE-së dhe me Planin Vjetor të Punës	Sipas këtij Koncept Dokumenti
- Harmonizimi i procedurave të VSM me procedurat e legjislacionit dhe politikat tjera përkatëse mjedisore, duke përfshirë ndryshimet klimatike	Sipas këtij Koncept Dokumenti

KAPITULLI III

3. OPSIONET

Gjat hartimit të këtij Koncept Dokumenti nga grupi punues janë propozuar tri opsione:

1. Opsionin pa asnjë ndryshim,
2. Opsionin për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore, dhe
3. Opsionin për hartimin e Ligjit të ri për Vlerësimin Strategjik Mjedisor.

3.1. Opsioni asnjë ndryshim

Opsioni i parë që konsiderohet është opsioni pa asnjë ndryshim. Kjo nënkupton se problemi i paraqitur në kapitullin 1 do të vazhdojë të egzistoj, gjegjësisht vlerësimi strategjik mjedisor do të zbatohet vetëm për sektorë të gjerë. Madje edhe në kuadër të këtyre sektorëve VSM nuk do të zbatohet gjithmonë për shkaqet e përcaktuara më lartë.

Për opsionin e parë grupi punues ka shpreh qëndrimin se me përzgjedhjen e opsionit të parë nuk do të arrihet asnjë progres në këtë fushë, pra do të ruhet gjendja ekzistuese prandaj e ka hedhur poshtë këtë opsion.

3.2. Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit

Opsioni i dytë i përzgjedhur nga grupi punues është opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit të ligjit për VSM. Ky opsion përfshinë aktivitete si në vijim:

- Informimi i institucioneve publike për rëndësinë e zbatimit të ligjit për plane dhe programe.
- Informimi i publikut për rëndësinë e VSM.
- Informimi i shoqërisë civile për rëndësinë e VSM.
- Trajnimi i zyrtarëve të institucioneve publike për VSM. Kjo përfshinë trajnimin e zyrtarëve të MMPHI, MBPZHR, MTI, MIT, Komunave dhe institucioneve të tjera.

Grupi punues ka ardhë në përfundim se ky opsion nuk mund të përzgjidhet si opsion i drejtë për shkak se me përzgjedhjen e këtij opsioni nuk do të arrihet qëllimi i plotë për rregullimin e kësaj fushe, prandaj ky opsion është cilësuar si jo adekuat dhe nuk është miratuar.

3.3. Opsioni i tretë – Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor

Opsioni i tretë përfshinë hartimin e Ligjit për Vlerësimin strategjik mjedisor. Me hartimin e Ligjit për Vlerësim strategjik mjedisor do të krijohet mundësia për menaxhim më të mirë të kësaj fushe, që nënkupton krijimin e një baze ligjore më të mirë dhe të harmonizuar me kërkesat të cilat dalin nga legjislacioni vendor dhe nga ai i BE-së në lidhje me procedurat e vlerësimit strategjik mjedisor si dhe me kërkesat nga protokollin i Kievit për këtë fushë.

Qëllimi i **Protokollit të Kievit** është të sigurojë një nivel të lartë të mbrojtjes së mjedisit, përfshirë edhe mbrojtjen e shëndetit, duke:

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

- ✧ siguruar se qështjet mjedisore do të merren parasysh gjat zhvillimit të planeve dhe programeve;
- ✧ kontribuar në konsiderimin e shqetësimeve mjedisore gjat përgatitjes së politikave dhe legjislacionit;
- ✧ vendosur procedura të qarta, transparente dhe efektive për vlerësimin strategjik mjedisor;
- ✧ siguruar pjesëmarrjen e publikut në procesin e vlerësimit strategjik mjedisor;
- ✧ integruar qështjet mjedisore në masat dhe instrumente të dizajnuara për zhvillim të qëndrueshëm.

Vlerësimi strategjik mjedisor, bazuar në konventë, do të bëhet për planet dhe projektet të cilat përgatiten për bujqësi, pylltari, peshkim, energji, industri duke përfshirë minierat, transportin, zhvillimin rajonal, menaxhimin e mbeturinave, menaxhimin e ujit, telekomunikacionin, turizmin, planifikimin e qytetit dhe të tokës ose përdorimin e tokës, dhe të cilat vendosin kornizën për miratimin e zhvillimit të ardhshëm për projektet të cilat kërkojnë një vlerësim të ndikimit në mjedis sipas legjislacionit kombëtar.

Prandaj, grupi punues ka përzgjedhur këtë opsion si opsion të nevojshëm për rregullimin e problematikës së vlerësimit strategjik mjedisor.

KAPITULLI IV

4. IDENTIFIKIMI DHE VLERËSIMI I NDIKIMEVE TË ARDHSHME

Gjat analizës së ndikimeve të cilat do të paraqiten me rastin e përzgjedhjes së Opsionit të tretë, hartimi i Ligjit të ri për Vlerësimin Strategjik Mjedisor, grupi punues ka identifikuar dhe vlerësuar ndikimet si në vijim:

- Ndikimet ekonomike:
 - Rritja e numrit të punëtorëve në sektorin e inspektoratit, me të cilën do të krijohet lehtësirë për gjetjen e vendit të punës
 - Obligimi i biznesit për dhënie të informatave të reja të cilat do të jenë më të thjeshtëzuara
 - Investimi i kompanive vendore dhe nga diaspora në veprimtari të reja
 - Rritja e investimeve të huaja
 - Promovimi i inovacionit dhe hulumtimeve
- Ndikimet shoqërore:
 - Ndikimi në arsim
 - Ndikimi në ruajtjen e trashëgimisë kulturore
 - Ndikimi në informim më të mirë të qytetarëve
- Ndikimet mjedisore:
 - Zvogëlimi i ndotjes nga aktivitetet në sektorë të ndryshëm
 - Mbrojtja e specieve të mbrojtura apo të rrezikuara në zonat e operimeve
 - Minimizimi i reziqeve nga aksidentet mjedisore dhe zjarri
 - Mbrojtja e tokave, ujërave dhe ajrit nga ndotja
- Ndikimet në të drejtat themelore:
 - Sigurimi i të drejtës së qytetarëve për të jetuar në ambient të pastër dhe të sigurtë
- Ndikimi gjinor:
 - Mbrojtja e parimit të barazisë gjinore
- Ndikimet tek të rinjtë:
 - Krijimi i vendeve të reja të punës
 - Përmirësimi i kushteve të punës
- Ndikimet në ngarkesën administrative:
 - Hartimi i planeve dhe programeve
- Ndikimi i NMV-ve:

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

- Detyrimi i bizneseve të cilat kërkojnë me legjislacionin në fuqi;
- Me hartimin e akteve nënligjore të cilat do të derivojnë nga Ligji i ri do të synohet në thjeshtëzimin e mënyrës së dhënies së të dhënave

- Ndikimet në shëndet:

- Ky ligj do të ket ndikimi në shëndet të qytetarëve në aspekt pozitiv. Qëllimi i Ligjit është që ta parandaloj dëmtimin e mjedisit e cila si rezultat ka edhe një mjedis më të pastër, parakusht për zvogëlimin e rrezikut për shëndetin jo vetëm të njerëzve por në të njëjtën kohë edhe të kafshëve dhe botës bimore.

Figura 4: Ndikimet më të rëndësishme të identifikuar për kategorinë e ndikimit

Kategoritë e ndikimeve	Ndikimet përkatëse të identifikuar
Ndikimet ekonomike	Rritja e numrit të punëtorëve në sektorin e inspektoratit, me të cilën do të krijohet lehtësirë për gjetjen e vendit të punës; Obligimi i biznesit për dhënie të informatave të reja të cilat do të jenë më të thjeshtëzuara; Investimi i kompanive vendore dhe nga diaspora në veprimtari të reja; Rritja e investimeve të huaja; Promovimi i inovacionit dhe hulumtimeve
Ndikimet shoqërore	Ndikimi në arsim; Ndikimi në ruajtjen e trashëgimisë kulturore; Ndikimi në informim më të mirë të qytetarëve
Ndikimet mjedisore	Zvogëlimi i ndotjes nga aktivitetet në sektorë të ndryshëm si: kontrollimi i përdorimit të plehërave në sektorin e bujqësisë, parandalimi i përdorimit të lëndëve djegëse të cilat lirojnë sasi të mëdha të ndotësve; Mbrojtja e specieve të mbrojtura apo të rrezikuara në zonat e operimeve; Minimizimi i reziqeve nga aksidentet mjedisore dhe zjarri; Mbrojtja e tokave, ujërave dhe ajrit nga ndotja
Ndikimet në të drejtat themelore	Sigurimi i të drejtës së qytetarëve për të jetuar në abient të pastër dhe të sigurtë
Ndikimi gjinor	Mbrojtja e parimit të barazisë gjinore
Ndikimet tek të rinjtë	Krijimi i vendeve të reja të punës; Përmirësimi i kushteve të punës
Ndikimet në ngarkesën administrative	Hartimi i planeve dhe programeve
Ndikimi i NMV-ve	Detyrimi i bizneseve të cilat kërkojnë me legjislacionin në fuqi; Me hartimin e akteve nënligjore të cilat do të derivojnë nga Ligji i ri do të synohet në thjeshtëzimin e mënyrës së dhënies së të dhënave
Ndikimi në shëndet	Ky ligj i ri do të ket ndikimi në shëndet të qytetarëve në aspekt pozitiv. Qëllimi i Ligjit është që ta parandaloj dëmtimin e mjedisit e cila si rezultat ka edhe një mjedis më të pastër, parakusht për zvogëlimin e rrezikut për shëndetin jo vetëm të njerëzve por në të njëjtën kohë edhe të kafshëve dhe botës bimore

4.1. Sfidat me mbledhjen e të dhënave

Gjat hartimit të draft koncept dokumentit për Vlerësim Strategjik Mjedisor nuk ka pasur ndonjë sfidë e madhe në mbledhjen e të dhënave pasi që janë futur mangësitë të cilat janë evidentuar në Ligjin për Vlerësimin Strategjik Mjedisorë në fuqi.

KAPITULLI V

5. KOMUNIKIMI DHE KONSULTIMI

Palët kryesore të involvuara në procesin e draftimit të këtij Koncept Dokumenti janë MMPHI, MFT, ZKM dhe MIE.

Gjat hartimit të këtij Koncept Dokumenti janë mbajtur takime të Grupi Punues, gjatë të cilave është diskutuar qëllimi dhe përmbajtja e këtij dokumenti. Anëtarët e GP gjithashtu kanë komunikuar dhe kanë dhënë sugjerimet e tyre edhe me anë të postës elektronike.

Hapi tjetër gjat hartimit të këtij dokumenti ka qenë edhe organizimi i debatit edhe me përfaqësues të tjerë të institucioneve qendrore dhe lokale të cilat nuk kanë qenë anëtarë të grupit punues si dhe me përfaqësues nga shoqëria civile dhe qytetarë të interesuar.

Grupi Punues ka marrë qëndrim që pas përfundimit të draftimit të Koncept Dokumentit të njejtën ta publikoj në web faqen zyrtare të MMPHI-së me qëllim të marrjes së komenteve nga palët e interesuara dhe për këtë të njejtën i ka njoftuar, dhe i ka ftuar për pjesëmarrje aktive.

Figura 6: Përmbledhje e aktiviteteve të komunikimit dhe konsultimit të kryera për një koncept dokument

Procesi i konsultimit synon: - Njoftimin e institucioneve të nivelit qendror dhe lokal si dhe të publikut të gjerë me procesin e hartimit të Koncept Dokumentit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor; - Përbushjen e obligimeve në aspektin e harmonizimit të legjislacionit vendor me atë të BE-së; - Identifikimin e palëve të cilat do të kenë obligime për monitorim dhe raportimin e të dhënave; - Transparencën gjat hartimit të Koncept Dokumentit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor						
Qëllimi kryesor	Grupi i synuar	Aktiviteti	Komunikimi/njoftimi	Afati indikativ	Buxheti i nevojshëm	Personi përgjegjës
Takimi i hap ur për të gjithë palët e interesuara	Të gjitha palët e interesuara dhe ABGJ	Takim publik	Komunikimi përmes webfaqes dhe e-mailit			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Konsultimi nderinstitucional	Institucionet publike (qendrore dhe lokale)	Konsultim paraprak	Komunikimi përmes webfaqes dhe e-mailit			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Konsultimi publik me shkrim	Të gjitha palët e interesuara	Publikimi në portalin për konsultim publik	Komunikimi përmes webfaqes dhe e-mailit			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha

KAPITULLI VI

6. KRAHASIMI I OPSIONEVE

Gjat draftimit të Koncept Dokumentit Grupi Punues ka propozuar tri opsionet e mundëshme, dhe ka bërë analizën e qdo opsioni ndarazi.

Opsioni i parë nuk parasheh ndonjë ndryshim, pra rruajtjen e status quo-së, opsion i cili nuk i plotëson kërkesat që dalin nga nevoja e transpozimit të legjislacionit vendor me atë të BE-së, si dhe nuk rregullon në mënyrë të duhur zbatimin e planeve dhe programeve mjedisore që kanë të bëjnë me këtë fushë. Grupi punues nuk e ka vlerësuar si opsion të duhur prandaj edhe e ka refuzuar një opsion të tillë.

Vlenë të theksohet se në rastin e përzgjedhjes së këtij opsioni nuk do të kishte ndikim buxhetor.

Opsioni i dytë parasheh përmirësimin në zbatim të ligjit në fuqi, si dhe ngërthen në vete disa aktivitete.

Grupi punues ka ardhë në përfundim se ky opsion nuk mund të përzgjidhet si opsion i drejtë për shkak se me përzgjedhjen e këtij opsioni nuk do të arrihet qëllimi i plotë për rregullimin e kësaj fushe, prandaj ky opsion është cilësuar si jo adekuat dhe e ka refuzuar edhe këtë opsion. Në rastin e përzgjedhjes së këtij opsioni grupi punues ka vlerësuar se do të kishte ndikim buxhetor.

Opsioni i tretë, opsion i rekomanduar nga grupi punues, bazohet në kërkesat reale me qëllim të avansimit të problematikës së Vlerësimit Strategjik Mjedisor. Ky opsion pafrasheh hartimin e ligjit të ri me qka plotësohen të gjitha kërkesat që dalin nga nevoja e transpozimit të legjislacionit vendor me atë të BE-së dhe MSA-ja.

Me përzgjedhjen e opsionit të tretë *do të ket ndikime buxhetore*, por këto implikime do të mbulohen nga buxheti i MMPHI-së.

6.1. Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme

[Përmbledhni shkurtimisht Opsionin 2. Përshkruani se si ky opsion adreson problemin kryesor, shkaqet dhe efektet e identifikuara në Pemën e Problemit.]

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Figura 7: Plani i zbatimit për Opsionin 3

Qëllimi i politikës	Hartimi i Ligjit të ri për Vlerësim Strategjik Mjedisor							Shifra e kostos së pritur
	Objektivi strategjik							
	Ligji për Vlerësim Strategjik Mjedisor							
	Produktet, aktivitetet, viti dhe organizata/departamenti përgjegjës							
Objektivi Specifik 1 Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor	Produkti 1.1		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni/departamenti përgjegjës
		Aktiviteti 1.1.1						
		Aktiviteti 1.1.2						
	Aktiviteti 1.1.3							
	Produkti 1.2		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni/departamenti përgjegjës
Objektivi Specifik 2 Hartimi i legjislacionit sekondar që buron nga Ligji për Vlerësimin Strategjik Mjedisor	Produkti 2.1	Aktiviteti 1.2.1						
	Produkti 2.2	Etj.						
		Etj.						

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

6.2. Tabela e krahasimit me të tre opsionet

Figura 8: Krahasimi i opsioneve

Metoda e krahasimit:	Opsioni 1: Asnjë ndryshim	Opsioni 2: Përmirësimi i zbatimit dhe ekzekutimit	Opsioni 3: Hartimi i Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor
Ndikimet relevante pozitive			
Hartimi i Ligjit të ri për Vlerësim Strategjik Mjedisor	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Përbushja e kërkesave për transpozimin e legjislacionit të BE-së	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Zhvillimi dhe koordinimi aktivitetet në planifikimin e masave	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Krijimi i kornizës për planifikimin e politikave			
Ndikimet relevante negative			
Ruajtja e gjendjes ekzistuese	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Mospërbushja e obligimeve të cilat dalin nga Konventat dhe Marrëveshjet	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Ndërkombëtare			
Mospërbushja e obligimeve për raportim	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Ka ndikim
Kostot relevante	Nuk ka kosto	Nuk ka kosto	Ka kosto, por ajo mbulohet nga buxheti, projektet e parapara dhe donacionet
Vlerësimi i ndikimit të pritshëm buxhetor	Viti 1	Viti 2	Viti 3
Përfundimi			

KAPITULLI VII

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

7. KONKLUZIONET DHE HAPAT E ARDHSHËM

7.1. Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin

Monitorimin e zbatimit dhe vlerësimin e Ligjit për Vlerësim Strategjik Mjedisor e realizon MMPHI.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

SHTOJCAT

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ¹	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?	x		U	U	U
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A do të ndikojë në nivelin e pagesës?		x			
	A do të ndikojë në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?	x		U	U	U
Bërja e biznesit	A do të ndikojë në qasjen në financa për biznes?		x			
	A do të largohen nga tregu produkte të caktuara?		x			
	A do të lejohen në treg produkte të caktuara?		x			
	A do të detyrohen bizneset të mbyllën?		x			
Ngarkesa administrative	A do të krijohen biznese të reja?		x			
	A do të detyrohen bizneset t'i përmbushin detyrimet e dhënies së informatave të reja?	x		U	U	U
	A janë thjeshtuar detyrimet e dhënies së informatave për bizneset?	x		U	U	U
	A pritët të ndryshojnë flukset aktuale të importit?		x			
Tregtia	A pritët të ndryshojnë flukset aktuale të eksportit?		x			
	A do të ketë efekt në mënyrën e		x			
Transporti			x			

¹Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime shoqërore.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	transportit të pasagjerëve dhe/ose mallrave? A do të ketë ndonjë ndryshim në kohën e nevojshme për të transportuar pasagjerë dhe/ose mallra?						
Investimet	A pritët që kompanitë të investojnë në veprimtari të reja?	x					
	A pritët që kompanitë t'i anulojnë ose shtyjnë për më vonë investimet?	x					
	A do të rriten investimet nga diaspora?	x					
	A do të zvogëlohen investimet nga diaspora?						
	A do të rriten investimet e huaja direkte?	x					
	A do të zvogëlohen investimet e huaja direkte?						
Konkurrueshmëria	A do të rritet çmimi i biznesit të produkteve, siç është energjia elektrike?	x					
	A do të ulet çmimi i inputeve të bizneseve, siç është energjia elektrike?						
	A ka gjasa që të promovohen inovacioni dhe hulumtimi?	x					
	A ka gjasa që inovacioni dhe hulumtimi të pengohen?						
Ndikimi në NVM	A janë kompanitë e prekura kryesisht NVM?	x					
Çmimet dhe konkurrenca	A do të rritet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?	x					
	A do të zvogëlohet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?						
	A do të rriten çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?	x					
	A do të ulen çmimet e mallrave dhe	x					

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	shërbimeve ekzistuese?							
Ndikimet ekonomike rajonale	A do të ndikohet ndonjë sektor i veçantë i biznesit?	x			U		U	U
	A është ky sektor i koncentruar në një rajon të caktuar?		x					
Zhvillimi i përgjithshëm ekonomik	A do të ndikohet rritja e ardhshme ekonomike?	x			U		U	U
	A mund të ketë ndonjë efekt në normën e inflacionit?	x			U		U	U

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ²	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?	x	x		I lartë/i ulët	
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A ndikohen vendet e punës në një sektor të caktuar të biznesit?	x				
	A do të ketë ndonjë ndikim në nivelin e pagesës?		x			
	A do të ketë ndikim në lehtësimin e gjatjes së një vendi të punës?	x		U	U	U
Ndikimet shoqërore rajonale	A janë ndikimet shoqërore të përqendruara në një rajon apo qytete të veçanta?		x			
Kushtet e punës	A ndikohen të drejtat e punëtorëve?		x			
	A parashihen apo shfuqizohen standardet për punën në kushte të rrezikshme?		x			
	A do të ketë ndikim mbi mënyrën e zhvillimit të dialogut social ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësve?		x			
	A do të ketë ndikim mbi varfërinë?	x				
Përfshirja sociale	A ndikohet qasja në skemat e mbrojtjes sociale?		x			
	A do të ndryshojë çmimi i mallrave dhe shërbimeve themelore?	x				
	A do të ketë ndikim në financimin apo organizimin e skemave të mbrojtjes sociale?		x			

²Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime ekonomike.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Arsimi	A do të ketë ndikim në arsimin fillor?	x		U	U	U
	A do të ketë ndikim në arsimin e mesëm?	x		U	U	U
	A do të ketë ndikim në arsimin e lartë?		x			
	A do të ketë ndikim në aftësimin profesional?		x			
	A do të ketë ndikim në arsimimin e punëtorëve dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës?		x			
Kultura	A do të ketë ndikim në organizimin apo strukturën e sistemit arsimor?		x			
	A do të ketë ndikim në lirinë akademike dhe vetëqeverisjen?		x			
	A ndikon opsioni në diversitetin kulturor?		x			
	A ndikon opsioni në financimin e organizatave kulturore?		x			
	A ndikon opsioni në mundësitë për personat që të përfitojnë nga aktivitetet kulturore ose të marrin pjesë në to?		x			
Qeverisja	A ndikon opsioni në ruajtjen e trashëgimisë kulturore?	x		U	U	U
	A ndikon opsioni në aftësitë e qytetarëve të marrin pjesë në procesin demokratik?	x		U	U	U
	A trajtohet çdo person në mënyrë të barabartë?	x		U	U	U
	A do të informohet më mirë publiku në lidhje me çështje të caktuara?	x		U	U	U
	A ndikon opsioni në mënyrën se si funksionojnë partitë politike?		x			
Shëndeti dhe siguria publike ³	A do të ketë ndonjë ndikim në shoqërinë civile?		x			
	A do të ketë ndonjë ndikim në jetën e njerëzve, siç është jetëgjatësia apo shkalla e	x				

³Kur ka ndikim në shëndet publik dhe siguri, atëherë rregullisht ka ndikime mjedisore.

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	vdekshmërisë?						
	A do të ketë ndikim në cilësinë e ushqimit?	x					
	A do të rritet apo zvogëlohet rreziku shëndetësor për shkak të substancave të dëmshme?	x					
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në nivelet e zhurmës apo cilësinë e ajrit, ujit dhe/ose tokës?	x					
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në përdorimin e energjisë?	x					
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në deponimin e mbeturinave?	x					
	A do të ketë ndikim në mënyrën e jetesës së njerëzve, siç janë nivelet e interesimit për sport, ndryshimet në ushqyeshmëri, ose ndryshimet në përdorimin e duhanit ose alkoolit?	x					
	A ka grupe të veçanta që përballen me rreziqe shumë më të larta se të tjerat (të përcaktuar sipas faktorëve, të tillë si moshë, gjinia, aftësia e kufizuar, grup shoqëror apo rajoni)?	x					
	A ndikohen gjasat që të kapen kriminelët?		x				
	A ndikohet fitimi i mundshëm nga krimi?		x				
Krimi dhe siguria	A ndikon në nivelet e korrupsionit?		x				
	A ndikohet kapaciteti i zbatimit të ligjit?		x				
	A ka ndonjë efekt në të drejtat dhe sigurinë e viktimave të krimit?		x				

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

Shtojca3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore

Kategoria e ndikimeve mjedisore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Klima dhe mjedisi i qëndrueshëm	A do të ketë ndikim në emetimin e gazrave serë (dioksid karboni, metani etj.)?	x		U	U	U
	A do të ndikohet konsumi i karburanteve?	x				
	A do të ndryshojë shumëllojshmëria e burimeve që përdoren për prodhimin e energjisë?	x		U	U	U
	A do të ketë ndonjë ndryshim në çmim për produktet miqësore ndaj mjedisit?		x			
	A do të bëhen më pak ndotëse disa aktivitete të caktuara?	x		L	L	L
Cilësia e ajrit	A do të ketë ndikim në emetimin e ndotësve të ajrit?	x		L	L	L
Cilësia e ujit	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave të ëmbla?	x				
	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave nëntokësore?	x		U	U	U
	A ndikon opsioni në burimet e ujit të pijshëm?	x		U	U	U
Cilësia e tokës dhe shfrytëzimi i tokës	A do të ketë ndikim në cilësinë e tokës (në lidhje me acidifikimin, ndotjen, përdorimin e pesticideve apo herbicideve)?	x		U	U	U
	A do të ketë ndikim në erozionin e tokës?		x			
	A do të humbet tokë (përmes ndërtimit, etj.)?	x		U	U	U
	A do të fitohet tokë (përmes dekontaminimit, etj.)?	x		U	U	U
	A do të ketë ndonjë ndryshim në shfrytëzimin e tokës (p.sh. nga shfrytëzimi	x		U	U	U

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	pyjor në shfrytëzim bujqësor apo urban)?							
Mbeturinat dhe riciklimi	A do të ndryshojë sasia e mbeturinave të krijuara?	x				U		U
	A do të ndryshojnë mënyrat në të cilat trajtohen mbeturinat?	x						
	A do të ketë ndikim në mundësitë për riciklimin e mbeturinave?	x						
Përdorimi i burimeve	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve të ripërtëritshme (rezervave të peshkut, hidrocentraleve, energjisë diellore etj.)?	x						
	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve, të cilat nuk janë të ripërtëritshme (ujërat nëntokësore, mineralet, qymyri etj.)?	x				U		U
	A do të ketë ndonjë efekt në gjasat për rreziqe, të tilla, si zjarret, shpërthimet apo aksidentet?			x				
Shkalla e rreziqeve mjedisore	A do të ndikojë në gatishmërinë në rast të fatkeqësive natyrore?			x				
	A ndikohet mbrojtja e shoqërisë nga fatkeqësitë natyrore?			x				
	A do të ketë ndikim në speciet e mbrojtura apo të rrezikuara apo në zonat ku ato jetojnë?	x				U		U
Biodiversiteti, flora dhe fauna	A do të preket madhësia apo lidhjet midis zonave të natyrës?	x				U		U
	A do të ketë ndonjë efekt në numrin e specieve në një zonë të caktuar?	x				U		U
	A do të ndikohet trajtimi i kafshëve?			x				
Mirëqenia e kafshëve	A do të ndikohet shëndeti i kafshëve?	x						
	A do të ndikohet cilësia dhe siguria e ushqimit të kafshëve?	x						

Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore

Kategoria e ndikimit në të drejtat themelore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Dinjiteti	A ndikon opsioni në dinjitetin e njerëzve, në të drejtën e tyre për jetë apo në integritetin e një personi?	x		U	U	U
	A ndikon opsioni në të drejtën e lirisë së individëve?		x			
	A ndikon opsioni në të drejtën e një personi për privatësi?		x			
	A ndikon opsioni në të drejtën për t'u martuar apo krijuar familje?		x			
	A ndikon opsioni në mbrojtjen ligjore, ekonomike ose shoqërore të individëve apo familjes?		x			
Liria	A ndikon opsioni në lirinë e mendimit, ndërgjegjes apo fesë?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e shprehjes?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e tubimit ose asociimit?		x			
	A përfshin opsioni përpunimin e të dhënave personale?		x			
Të dhënat personale	A janë të drejtat e individit për qasje, korrigjim dhe kundërshtim të garantuara?		x			
	A është e qartë dhe e mbrojtur mirë mënyra në të cilën përpunohen të dhënat personale?		x			
	A ndikon ky opsioni në të drejtën për azil?		x			
Azili	A do të ndikohen të drejtat e pronësisë?	x		U	U	U
	A ndikon opsioni në lirinë për të bërë		x			

KONCEPT DOKUMENT PËR VLERËSIMIN STRATEGJIK MJEDISOR

	biznes?							
Trajtimi i barabartë ⁴	A e mbron opsioni parimin e barazisë para ligjit?	x				U		U
	A ka gjasa që grupe të caktuara do të dëmtohen në mënyrë direkte apo indirekte nga diskriminimi (p.sh. ndonjë diskriminim në bazë gjinore, racore, ngjyre, etnie, opinionit politik ose tjetër, moshe ose orientimi seksual)?			x				
	A ndikon opsioni në të drejtat e personave me aftësi të kufizuara?			x				
Të drejtat e fëmijëve	A ndikon opsioni në të drejtat e fëmijëve?			x				
Administrimi i mirë	A do të bëhen procedurat administrative më të komplikuar?			x				
	A ndikohet mënyra në të cilën administrata merr vendime (transparenca, afati procedural, e drejta për qasje në një dosje, etj.)?			x				
	Për të drejtën penale dhe ndëshkimet e parashikuara: a ndikohen të drejtat e të paditurit?			x				
	A ndikohet qasja në drejtësi?			x				

<http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>

⁴Barazia gjinore trajtohet në Vlerësimin e Ndikimit Gjinor

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada-Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Pristina, 2021

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

CONTENT

POLICY DEVELOPMENT TEAM	4
ABBREVIATIONS	7
Introduction.....	8
CHAPTER I	9
1. PROBLEM DEFINITION	10
1.1. Description of the existing policy and legal framework.....	12
1.2. The main problem, causes, and stakeholders	14
CHAPTER II	18
2. PURPOSE AND OBJECTIVES	19
2.1. Purpose	19
2.2. Objectives	19
CHAPTER III	20
3. OPTIONS.....	21
3.1. Option no change	21
3.2. Option to improve the implementation and execution.....	21
3.3. The third option - Drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment	21
CHAPTER IV	23
4. IDENTIFICATION AND EVALUATION OF FUTURE IMPACTS	26
4.1. Challenges with data collection.....	26
CHAPTER V	27
5. COMMUNICATION AND CONSULTATION	28
CHAPTER VI	29
6. COMPARISON OF OPTIONS	30
6.1. Implementation plans for different options	31
6.2. Comparison Table with all three options.....	33
CHAPTER VII	34
7. CONCLUSIONS AND FUTURE STEPS	35
7.1. Provisions for monitoring and assessment.....	35
ANNEXES.....	36
Annex 1: Assessment Form on Economic Impacts.....	40
Annex 2: Assessment Form on Social Impacts.....	40

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Annex 3: Assessment Form on Environmental Impacts	43
Annex 4: Assessment Form on the Impact of Fundamental Rights	45

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

POLICY DEVELOPMENT TEAM

Concept Paper on Strategic Environmental Assessment	
Product	Estimated completion date
Concept Document	Concept Document on Strategic Environmental Assessment
Explanatory note	
Team	Name
Team Leader	Abdullah Pirçe
Officer from the Department of European Integration and Policy Coordination	
Expert in subjects	
Legal Officer	
Budget Officer	
Other	
The schedule for completion of the document	
Start date	25.03.2019
Completion of Parts 1 and 2	12.04.2019
Completion of Parts 3, 4 and 5	25.04.2019
Completion of Part 6	20.05.2019
Stakeholder consultations	24.05.2019
Brief notice to the General Secretary and the Minister	
Completion of Part 7	05.06.2019
Completion of the entire document	19.10.2020
Inter-ministerial consultation	12.06.2019
Reviews and Final Draft signed by the Minister	
Submission to the Government Coordination Secretariat	
Reviews and final Concept Document, signed by the Minister	
Discussion at the Government meeting	11.04.2019

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

SUMMARY OF THE CONCEPT DOCUMENT

General information	
Title	Concept Document on Strategic Environmental Assessment
Carrying / Responsible Ministry	Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure / Department of Environmental and Water Protection / Division for Industrial Pollution Management
Contact person	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116
APG- Annual Plan of the Government (PVPQ)	Activity A8.6.4.
Strategic priority	There is none

Decision	
The main issue	The main problem: 1. Poor management of environmental issues Causes of the problem: 1. Degraded environment; 2. Difficulties in implementing the legislation due to the non-inclusion of special plans and programs in the existing Law; 3. Lack of professional capacity; 4. Lack of human capacity of the inspectorate for environmental protection. Effects of the problem: 1. Impact on health and the environment; 2. Social impacts.
Summary of consultations	During the inter-ministerial consultations on the Concept Document in question, there were no comments <i>[List the main public consultation activities carried out. Also enter the start date and end date of the online public consultation. List the number of organizations that provided responses to this consultation, the number of comments received, and key conclusions from the public consultation process. Refer to the public consultation report, which must be submitted together with the concept document for approval by the Government.]</i>
Proposed option	Option 3 – Drafting the new Law on SEA

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Main expected impacts	
<i>Budgetary impacts</i>	The drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment will have a budgetary impact and will be implemented within the current budget limits of MESPI.
<i>Economic impacts</i>	With the drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment, there will be economic impacts, but these impacts will be small.
<i>Social impacts</i>	With the drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment, there will be economic impacts, but these impacts will be mainly in a positive aspect.
<i>Environmental impacts</i>	The drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment will have an environmental impact in a positive aspect for the environment.
<i>Inter-sectoral Impacts</i>	With the drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment, there will be cross-sectoral impacts, because the Law provides for greater cross-sectoral cooperation in order to implement it at the national level.
<i>Administrative charges for companies</i>	The drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment may create an administrative burden for companies operating in the country, but these burdens will not create unaffordable costs for operators.
<i>SMEs Test</i>	By the approval of the Law on Strategic Environmental Assessment, they will be obliged to comply with the obligations provided by law.

Next steps	
<i>Short-term</i>	After approval of the Concept Document for Strategic Environmental Assessment, will begin the drafting of the new Law on Strategic Environmental Assessment.
<i>Medium-term</i>	After drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment and its approval, round tables will be organized to promote this law, in order to inform the institutions at central and local level with this law and the manner of its implementation, and will begins with the drafting and implementation of secondary legislation deriving from this law

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

ABBREVIATIONS

MESPI	Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure;
KEPA	Kosovo Environmental Protection Agency;
OPM	Office of the Prime Minister;;
MTI	Ministry of Trade and Industry;
MI	Ministry of Infrastructure;
MFT	Ministry of Finance and Transfers;
MLGA	Ministry of Local Government Administration;
MAFRD	Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development;

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Introduction

Title	Concept Document for Strategic Environmental Assessment																																		
Carrying / Responsible Ministry	Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure/ Department of Environmental and Water Protection/ Division for Industrial Pollution Management																																		
Contact person	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116																																		
APG- Annual Plan of the Government (PVPQ)	Activity A8.6.4.																																		
NPISAA - National Program for the Implementation of the Stabilization and Association Agreement																																			
Strategic priority	Strategic priority of Concept Document is the regulation of environmental issues in the field of strategic environmental assessments (amendment to the Law on Strategic Environmental Assessment)																																		
Working group	MESPI, OPM, MIE <table border="0"> <tr> <td>1. Abdullah Pirçe,</td><td>Chairman, MESPI</td></tr> <tr> <td>2. Naim Alidema,</td><td>Deputy Chairman, MESPI</td></tr> <tr> <td>3. Malsore Jonuzi,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>4. Miradije Gërguri,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>5. Nazmi Maxhera,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>6. Kujtesa Haliti,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>7. Hikmete Morina,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>8. Shpresa Sheremeti,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>9. Lindita Morina,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>10. Zymer Mrasori,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>11. Mustafë Hyseni,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>12. Tafë Veselaj,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>13. Albulena Maloku,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>14. Adil Bytyqi,</td><td>Member, OPM</td></tr> <tr> <td>15. Remzi Sylejmani,</td><td>Member, MESPI</td></tr> <tr> <td>16. Erëza Abrashi,</td><td>Member, OPM</td></tr> <tr> <td>17. Lulzim Korenica,</td><td>Member, MESPI</td></tr> </table>	1. Abdullah Pirçe,	Chairman, MESPI	2. Naim Alidema,	Deputy Chairman, MESPI	3. Malsore Jonuzi,	Member, MESPI	4. Miradije Gërguri,	Member, MESPI	5. Nazmi Maxhera,	Member, MESPI	6. Kujtesa Haliti,	Member, MESPI	7. Hikmete Morina,	Member, MESPI	8. Shpresa Sheremeti,	Member, MESPI	9. Lindita Morina,	Member, MESPI	10. Zymer Mrasori,	Member, MESPI	11. Mustafë Hyseni,	Member, MESPI	12. Tafë Veselaj,	Member, MESPI	13. Albulena Maloku,	Member, MESPI	14. Adil Bytyqi,	Member, OPM	15. Remzi Sylejmani,	Member, MESPI	16. Erëza Abrashi,	Member, OPM	17. Lulzim Korenica,	Member, MESPI
1. Abdullah Pirçe,	Chairman, MESPI																																		
2. Naim Alidema,	Deputy Chairman, MESPI																																		
3. Malsore Jonuzi,	Member, MESPI																																		
4. Miradije Gërguri,	Member, MESPI																																		
5. Nazmi Maxhera,	Member, MESPI																																		
6. Kujtesa Haliti,	Member, MESPI																																		
7. Hikmete Morina,	Member, MESPI																																		
8. Shpresa Sheremeti,	Member, MESPI																																		
9. Lindita Morina,	Member, MESPI																																		
10. Zymer Mrasori,	Member, MESPI																																		
11. Mustafë Hyseni,	Member, MESPI																																		
12. Tafë Veselaj,	Member, MESPI																																		
13. Albulena Maloku,	Member, MESPI																																		
14. Adil Bytyqi,	Member, OPM																																		
15. Remzi Sylejmani,	Member, MESPI																																		
16. Erëza Abrashi,	Member, OPM																																		
17. Lulzim Korenica,	Member, MESPI																																		
Additional information	No additional information																																		

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

CHAPTER I

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

1. PROBLEM DEFINITION

The Concept Document on Strategic Environmental Assessment (SEA) aims to identify gaps in the existing Law on Strategic Environmental Assessment No. 03 / L-230 and full harmonization with Directive 2001/42 EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programs on the environment, having regard to the commitment of the Republic of Kosovo to align its legislation in the relevant sectors with that of the EU and implement it effectively (Stabilization and Association Agreement - SAA - between the European Union and Kosovo).

Existing Law on Strategic Environmental Assessment No. 03 / L-230 (EIA), was approved by the Assembly of the Republic of Kosovo on 30 September 2010. This law partially transposed Directive 2001/42 / EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of effects of certain plans and programs in the environment (contradictory to the first passage).

The main purpose of this Concept Document is to verify the impact of the position of the Energy Community Secretariat, regarding the strategic environmental assessment in the energy sector, the possibility of change in the Kosovo system for SEA, in order to balance Kosovo's obligations by the Energy Community Treaty and the SAA in the capacity of the competent authorities and in accordance with the requirements of EU legislation.

Also, this concept document regulates the requirements and criteria for conducting the assessment of the need for evaluation and implementation of strategic assessment; determines the frameworks for intervention in strategies, plans and programs, which are subject to the need for environmental impact assessment, criteria for determining the potential significant impact of changes and / or additions to environmental strategies, plans or programs in the assessment procedures; and the manner of implementation of the evaluation procedure, the manner of implementation of the strategic evaluation procedure, the mandatory content and the manner of preparation of the strategic study and the relevant procedure, the mandatory content of opinions and other acts in that procedure, deadlines in that procedure, the content mandatory report on the manner of integration into the strategy, plan or program of conditions and environmental protection determined by the strategic assessment, the manner of monitoring the state of the environment in relation to the significant impacts of the

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

strategy, plan and program during their implementation, the manner of verifying the implementation of environmental measures, etc.

The process of drafting the Concept Document for the improvement and harmonization of the Kosovar legislation on Strategic Environmental Assessment, was initiated by the Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure (MESPI) and is in line with the Annual Work Plan of the Government of the Republic of Kosovo for 2020, in particular: Objective 1 - Completion of the legal framework, policy development, management and monitoring of the state of the environment, Activity A 8.6.4. Drafting the Concept Document for Strategic Environmental Assessment.

In order to have a clear picture of the impact of the proposed amendments on the SEA system and procedures, has been carried out an accurate analysis of the existing documentation and the consultation process with the relevant stakeholders involved in the process.

For the development of this Concept Document the following sources of information were considered and analyzed, in particular:

- ✧ Comments provided by the competent staff at MESPI, including suggestions and recommendations on the main limitations identified in the almost ten (10) years of implementation of the SEA law.
- ✧ Reports of legal and institutional assessment, prepared in five (5) years, in order to identify possible eventual limitations in the implementation of SEA procedures.
- ✧ Analysis of the current legal framework and the impact of the proposed amendments on the existing SEA procedures.
- ✧ Contribution of the working group, which includes members from relevant institutions of the Government of the Republic of Kosovo.

The main results of the evaluation and consultation process are as follows:

- ✧ The legal framework should be harmonized with the EU environmental acquis, the position of the Energy Community Secretariat and the Protocol on Strategic Environmental Assessment of the Convention *on Environmental Impact Assessment in the Cross-Border Context*, Kiev, 21 May 2003; taking into account the implementing capacity of the responsible institutions and learning from the experience of more than nine years of implementation of the Law on Strategic Environmental Assessment.
- ✧ Existing SEA procedures need to be improved and harmonized with other relevant environmental legislation (nature protection, water, air protection, etc.).

Concept Document on Strategic Environmental Assessment contains options for solving problems that are created as a result of activities by operators who operate in the environment.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Taking into account changes in EU legislation, experience during the years of implementation of this existing law and taking into account:

- ✧ SAA and in particular Articles 115 and 116 on "Environment" and "Climate Change";
- ✧ Objectives of MESPI and activities of the Annual Working Plan of the Government of the Republic of Kosovo for 2020.

The existing Law on Strategic Environmental Assessment should be reviewed, in order to prevent and improve the state of the environment and health, by improving the Strategic Environmental Assessment procedures.

The Strategic Environmental Assessment (SEA) procedure is an indispensable decision-making tool, to prevent negative impact on the environment and to ensure long-term benefits and sustainable development. SEA procedures must therefore be fully implemented and regularly comply with important environmental policies; with the technical context and with tools that are being developed significantly (e.g. climate change, accident and disaster risk).

In fact, to ensure a high level of environmental protection, preventive actions should be taken for certain projects, which due to their vulnerability to major accidents and / or natural disasters (such as floods or earthquakes) have likely to have significant adverse effects on the environment.

1.1. Description of the existing policy and legal framework

Given the fact that Strategic Environmental Assessment is the process of assessing potential significant environmental impacts, which may result from the implementation of a strategy, plan and program. This procedure includes determining the content of the strategic study, preparing a strategic study and evaluating the totality and expertise of the strategic study, especially in relation to the reasonable alternatives of strategy, plan and program, the procedure for giving the opinion of the strategic evaluation, the results of cross-border consultations if required by law, information and public participation, the opinion-giving procedure of the central administrative institution competent for the strategic evaluation procedure, as well as the manner of reporting the approval of the strategy, plan or program.

Activities that can cause air, water and soil pollution, are obliged to make the Strategic Environmental Assessment before the construction, respectively after the changes or

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

reconstruction of the plants, in accordance with the Law on Strategic Environment, No. 03/L-230.

In this case, the conditions are determined, in order to better protect the environment, preventing and eliminating pollution as much as possible, mainly from its source, and to ensure the management of natural resources, pollution control and the establishment of a sustainable balance, between human activity and socio-economic development, on the one hand, and natural resources and the regenerative capacity of nature, on the other.

Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure (MESPI) of the Republic of Kosovo coordinates activities in the field of environmental protection, in order to promote the coherent development of environmental protection policies.

The specific structures of MESPI perform the tasks defined in the Law on Environmental Protection, the Law on Strategic Environmental Assessment and other legal acts.

MESPI's Department of Environmental and Water Protection (DEWP) is responsible for proposing, developing and implementing policy documents, strategies and legislation in the field of environmental protection.

Additional evaluation of current policy

Since its adoption, the scope of the SEA has been significantly expanded to meet the ongoing challenges associated with implementing the principle of sustainable development, to reduce, avoid or offset the potential adverse environmental consequences of development activities. The main objective is to maximize the benefits of the project and minimize the adverse impacts.

Potential transboundary impacts of the proposed project, as well as related preventive measures, are also regulated in the SEA (EU and national) legislation against transboundary environmental degradation.

Fig.1: Relevant policy documents, laws and sub-legal acts

Policy document, law or sub-legal act	Relationship with policy or planning document via the Internet or by legal acts in the Official Gazette	State institution (s) responsible for implementation	Role and tasks of the Institution (s)

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Strategy for Environmental Protection and Sustainable Development 2013-2022	https://mmph.rks-gov.net/repository/docs/Strategjia_e_Mbrojtjes_s_CAB_Mjedisit_-_2013_-2022_Shqip_405256.pdf	MESPI	
Law no. 03 / L-230 on Strategic Environmental Assessment	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2711	MESPI , Department of Environmental and Water Protection, Public institutions	MESPI has the task of following the development of plans and projects in order to protect the environment. Institutions that develop plans or programs are obliged that in addition to their development to work on strategic environmental assessment, in order to develop a sustainable plan or program.

With the drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment and the secondary legislation that will be derived from the new Law, the obligation of the Republic of Kosovo in terms of approximation of local legislation with that of the EU, will be fulfilled.

It is worth noting that one of the main goals for the drafting of the existing law is the full transposition of Directive 2001/42 EC of the European Parliament and of the Council and the Protocol on Strategic Environmental Assessment in the Cross-Border Context, Kiev, 21 May 2003.

Fig.1: The problem tree, which presents the main problem, its causes and effects

The main problem	Impacts on health and the environment
	Social impacts
	Poor management of environmental issues
Causes	Degraded environment
	Difficulties in implementing the legislation due to the non-inclusion of special plans and programs in the Law
	Lack of professional capacity
	Lack of human capacity of the inspectorate for environmental protection

1.2. The main problem, causes, and stakeholders

Compared to Central European countries, Kosovo can be considered a country with many environmental problems. MESPI during its activities has identified the main problems, causes of problems and effects and has identified stakeholders. As a result of this, there is a need to draft a new Law on Strategic Environmental Assessment.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

» The main problems:

1. **Poor management of environmental issues**, an inherited environment in a degraded state as a result of poor care from the past in all sectors. In recent years with better implementation of legislation, this situation has begun to improve but still needs additional intervention, which will be provided by the drafting of the new law.

» Causes of problems:

1. Degraded environment

Kosovo has inherited a degraded environment from the past, by large industrial activity and contaminated environment as a result of these activities. Large industrial plants have operated with outdated technologies, the agricultural sector has not been equipped with modern and ecological tools, the transport sector has been loaded with outdated machinery which have contributed to environmental pollution, mining activities have functioned without any control as a result of which they have created serious damage and in some cases even irreparable for the environment.

2. Difficulties in the implementation of legislation due to the non-inclusion of special plans and programs in the existing Law

Since the law in force could not foresee its shortcomings since in the start of its implementation, over time there has been a need to fill it with special plans and programs, in order to fill the gaps which have emerged.

3. Lack of professional capacity

It is a reality that Kosovo is a young state with few experiences. During these years, has been done continuous work in this direction and tangible results have been achieved in this aspect. However, the engagement in this field should continue until the fulfillment of the necessary professional capacities through the engagement of the staff in various trainings and workshops.

4. Lack of human capacity of the inspectorate for environmental protection

The Environmental Inspectorate, which operates within MESPI, is limited in its scope due to the limited number of staff. For this reason, the primary task should remain the building of human and professional capacities of this very important digester in terms of prevention and prevention of environmental damage.

» Effects of problems:

1. Impact on health and the environment

The Strategic Environmental Assessment process has a major impact on the environment and health. Improper treatment of this area produces an imbalance with

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

negative consequences for the environment and human health. As a result, new sources of air pollution, water pollution, environmental degradation can be created, in which case all environmental components such as air, water, soil and human health and flora and fauna are endangered.

2. Social impacts

The process of strategic environmental assessment also has a great impact in the social aspect, where as a consequence of environmental degradation comes to the pollution of environmental components which endangers the longevity of health and well-being of society.

» Identification of stakeholders and affected parties:

MESPI during the drafting of the Concept Document has identified and cooperated with stakeholders. In cooperation with line institutions and other actors, has undertaken various activities in order to ensure a high degree of environmental protection and promote sustainable development.

Implementation of the Law on Gender Equality

The Strategic Environmental Assessment process can affect men and women differently due to social, political and economic statuses. It is therefore important to have a gender perspective and take into account the different needs, priorities and interests of women and men, as follows:

- Integration of gender equality in strategies and policies for Strategic Environmental Assessment, and
- Linking of gender impacts that may arise from the Strategic Environmental Assessment process.

Fig. 2: Stakeholder overview based on problem definition

<i>Name of the interested party</i>	<i>The cause / s to which the party is related</i>	<i>The effects to which the party is associated</i>	<i>The way in which the party is related to this cause (causes) or effect (effects)</i>
MESPI - Department of Environmental and Water Protection	- Exclusion of special plans and programs in the legislation in force; - Lack of		- The need for transposition of directives and regulations which have not yet been transposed into local legislation, as well as the need to amend the legislation in force (AIs); - The need for staff participation continuously in regional and international workshops and

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

	professional capacity		trainings.
MESPI - Inspectorate for Environmental Protection	Inspectorate for Environmental Protection		- The need for additional staff and their continuous training, in order to increase professional capacity
Public institutions of central and local level	Exclusion of special plans and programs		- The need to implement the legislation in force at central and local level;
	Lack of professional capacity		- The need for continuous staff participation in local, regional and international workshops and trainings.
Citizens	- Participation in public debates organized by operators, in order to inform about the activities that will be undertaken.	Environmental damage, social impacts	- Small presence of citizens in debates; - Passive civil society,
AGE- (Agency for Gender Equality)	Implementation of the Law on Gender Equality		Respect for equal gender inclusion.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

CHAPTER II

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

2. PURPOSE AND OBJECTIVES

2.1. Purpose

The primary purpose of this Concept Document is to provide instruments for the integration of environmental issues in the procedure of preparation and approval of plans and projects, in which there is a possibility that their implementation will cause significant impacts on the environment, by which action will provide a high level of environmental protection and conditions for sustainable development.

2.2. Objectives

Strategic objective

The strategic objective of this policy is the integration of environmental protection in all sectors, in order to be part of the general development policies and programs (sector development), derived from the Strategy for Environmental Protection and Sustainable Development 2013 -2022.

Specific objectives:

- ✧ Review of existing national policies for SEA procedures in accordance with the EU Acquis and the Annual Work Plan.
- ✧ Harmonization of SEA procedures with legislative procedures and other relevant environmental policies, including climate change.

Fig. 3: Relevant Government Objectives

The purpose of the policy	Name of relevant planning document (source)
Providing instruments for the integration of environmental issues in the procedure of preparation and approval of plans and programs	According to this Concept Document
Strategic objectives	
- Integration of environmental protection in all sectors, in order to be part of general development policies and programs (sector development);	Strategy for Environmental Protection and Sustainable Development 2013-2022
Specific objectives	
- Review of existing national policies for SEA procedures in accordance with the EU Acquis and the Annual Work Plan;	According to this Concept Document
- Harmonization of SEA procedures with legislative procedures and other relevant environmental policies, including climate change	According to this Concept Document

CHAPTER III

3. OPTIONS

During the drafting of this Concept Document by the Working group, three options were proposed:

1. Option without any change,
2. Option to improve enforcement and execution without legal changes, and
3. Option for drafting the new Law on Strategic Environmental Assessment.

3.1. Option no change

The first option considered is the option without any changes. This means that the problem presented in Chapter 1 will continue to exist, i.e. the strategic environmental assessment will be applied only to broad sectors. Even within these sectors SEA will not always be implemented for the reasons set out above.

For the first option, working group has expressed the position that by selecting the first option no progress will be achieved in this area, so the existing situation will be maintained, therefore it has been rejected this option.

3.2. Option to improve the implementation and execution

The second option selected by the Working group is the option to improve the implementation and enforcement of SEA law. This option includes the following activities:

- Informing public institutions about the importance of implementing the law on plans and programs.
- Informing the public about the importance of SEA.
- Informing civil society about the importance of SEA.
- Training of officials of public institutions for SEA. This includes training of officials of MESPI, MAFRD, MTI, MIT, Municipalities and other institutions.

The working group has concluded that this option cannot be selected as the right option, because by selecting this option will not achieve the full goal of adjusting this area, therefore this option is considered inadequate and is not adopted.

3.3. The third option - Drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment

The third option involves drafting a new Law on Strategic Environmental Assessment. With the drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment, will be created the possibility for better management of this field, which means the creation of a better legal basis and harmonized with the requirements arising from the local legislation and the EU legislation, regarding the strategic environmental assessment procedures as well as the requirements of the Kiev protocol in this area.

Purpose of the Kiev Protocol is to ensure a high level of environmental protection, including health protection, by:

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

- ✧ ensuring that environmental issues are taken into account when developing plans and programs;
- ✧ contributing to the consideration of environmental concerns when drafting policies and legislation;
- ✧ establishing clear, transparent and effective procedures for strategic environmental assessment;
- ✧ ensuring public participation in the strategic environmental assessment process;
- ✧ integrating environmental issues into measures and instruments designed for sustainable development.

Strategic environmental assessment, based on the convention, will be made for plans and projects prepared for agriculture, forestry, fisheries, energy, industry including mining, transport, regional development, waste management, water management, telecommunications, tourism, planning of land and land use, and which set the framework for approving future development for projects which require an environmental impact assessment under national legislation.

Therefore, the Working group has selected this option as a necessary option to address the issue of strategic environmental assessment.

CHAPTER IV

4. IDENTIFICATION AND EVALUATION OF FUTURE IMPACTS

During the analysis of the impacts that will be presented on the occasion of selecting the third Option, the drafting of the new Law on Strategic Environmental Assessment, the Working group has identified and assessed the following impacts:

- Economic impacts:
 - Increasing the number of employees in the inspectorate sector, which will facilitate finding a job;
 - Obligation of the business to provide new information which will be more simplified;
 - Investment of local companies and from the diaspora in new activities;
 - Increasing foreign investment;
 - Promoting innovation and research.
- Social impacts:
 - Impact on education;
 - Impact on the preservation of cultural heritage;
 - Impact on better information of citizens.
- Environmental impacts:
 - Reduction of pollution from activities in different sectors;
 - Protection of protected or endangered species in areas of operations;
 - Minimization of risks from environmental accidents and fire;
 - Protection of soils, water and air from pollution.
- Impacts on fundamental rights:
 - Ensuring the right of citizens to live in a clean and safe environment.
- Gender impact:
 - Protection of the principle of gender equality.
- Impacts on youth:
 - Creation of new jobs;
 - Improving working conditions.
- Impacts on administrative burden:
 - Development of plans and programs.
- Impact of SMEs:
 - Obligation of businesses which are required by the legislation in force;

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

- The drafting of sub-legal acts which will derive from the new Law, will aim at simplifying the way of data providing.
- Impacts on health:
- This law will have a positive impact on the health of citizens. The purpose of the Law is to prevent damage to the environment which as a result has a cleaner environment, a prerequisite for reducing the risk to the health of not only humans but also animals and plants.

Fig. 4: The most significant impacts identified for the impact category

Categories of impacts	Relevant impacts identified
Economic impacts	Increasing the number of employees in the inspectorate sector, which will facilitate finding a job; Obligation of the business to provide new information, which will be simplified; Investment of local companies and from diaspora in new activities; Increasing foreign investment; Promoting innovation and research
Social impacts	Impact on education; Impact on the preservation of cultural heritage; Impact on better information of citizens
Environmental impacts	Reducing pollution from activities in various sectors such as: controlling the use of fertilizers in the agricultural sector, preventing the use of fuels which release large amounts of pollutants; Protection of protected or endangered species in areas of operations; Minimization of risks from environmental accidents and fire; Protection of soils, water and air from pollution
Impacts on fundamental rights	Ensuring the right of citizens to live in a clean and safe environment
Gender impact	Protection of the principle of gender equality
Impacts on youth	Creating new jobs; Improving working conditions
Impacts on administrative burden	Development of plans and programs
Impact of SMEs	Obligation of businesses which are required by the legislation in force; The drafting of sub-legal acts, which will derive from the new Law, and which will aim at simplifying the way of providing data
Impact on health	This new law will have a positive impact on the health of citizens. The purpose of the Law is to prevent damage to the environment which as a result has a cleaner environment, a prerequisite for reducing the risk to the health of not only humans but also animals and plants.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

4.1. Challenges with data collection

During the drafting of the Concept Document for Strategic Environmental Assessment, there was no major challenge in data collection, because were entered the shortcomings that were identified in the Law on Strategic Environmental Assessment in force.

CHAPTER V

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

5. COMMUNICATION AND CONSULTATION

The main parties involved in the process of drafting this Concept Document are MESPI, MFT, OPM and MEI.

During the drafting of this Concept Document there were held meetings of the Working Group, during which the purpose and content of this document were discussed. WG members have also communicated and provided their suggestions via electronic mail.

The next step in drafting this document was also organizing a debate with other representatives of central and local institutions who were not members of the working group and with the representatives from the civil society and interested citizens.

The Working Group has taken the position that following the completion of the drafting of the Concept Document to publish it on the official website of MESPI in order to receive comments from stakeholders and in this respect has informed them accordingly, and has invited them to participate actively.

Figure 6: Summary of communication and consultation activities performed for a concept document

The consultation process aims at: - Informing the central and local level institutions as well as the general public about the process of drafting the Concept Document on Strategic Environmental Assessment; - Fulfillment of obligations in terms of harmonization of local legislation with the EU legislation; - Identification of the parties who will have obligations for monitoring and data reporting; - Transparency during the drafting of the Concept Document on Strategic Environmental Assessment						
The main goal	Target group	Activity	Communication/ Information	Indicative deadline	Necessary budget	The person in charge
Open meeting for all stakeholders	All stakeholders and AGE	Public meeting	Communication through the website and e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Inter- institutional consultation	Public institutions (central and local)	Preliminary consultation	Communication through the website and e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Public consultation in writing	All stakeholders	Publication on the portal for public consultation	Communication through the website and e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha

CHAPTER VI

6. COMPARISON OF OPTIONS

During the drafting of the Concept Document, the Working Group proposed three possible options, and conducted the analysis of each option separately.

The first option does not provide for any change, i.e. maintaining the status quo, an option which does not fulfill the requirements arising from the need to transpose domestic legislation with the EU legislation, and does not properly regulate the implementation of plans and environmental programs related to this field. The working group did not consider it as a proper option and therefore rejected such an option.

It is worth noting that in the case of selection of this option there would not be a budgetary impact.

The second option provides for the improvement in the implementation of the law in force, as well as it includes in itself some activities.

The working group has come to the conclusion that this option can not be selected as the right option because by selecting this option there will not be achieved the full goal of regulating this area, therefore this option is considered inadequate and has been rejected. In the case of selection of this option, the working group has estimated that it would have a budgetary impact.

The third option, an option recommended by the working group, is based on the real requirements in order to advance the problematics of the Strategic Environmental Assessment. This option provides for the drafting of a new law which meets all the requirements arising from the need of transposition of the domestic legislation with the EU legislation and the SAA.

Figure 7: Implementation Plan for Option 3

<i>The Purpose of the Policy</i>	<i>Drafting of the new Law on Strategic Environmental Assessment</i>								<i>Expected cost figure</i>
<i>Strategic Objective</i>	<i>Law on Strategic Environmental Assessment</i>								
	<i>Products, activities, year and responsible organization /department</i>								
<i>Specific Objective 1 Drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment</i>	<i>Product 1.1</i>		<i>Year 1</i>	<i>Year 2</i>	<i>Year 3</i>	<i>Year 4</i>	<i>Year 5</i>	<i>Responsible Institution/ Department</i>	
		<i>Activity 1.1.1</i>							
		<i>Activity 1.1.2</i>							
		<i>Activity 1.1.3</i>							
<i>Specific Objective 2 Drafting of the secondary legislation deriving from the Law on Strategic Environmental Assessment</i>	<i>Product 1.2</i>		<i>Year 1</i>	<i>Year 2</i>	<i>Year 3</i>	<i>Year 4</i>	<i>Year 5</i>	<i>Responsible Institution/ Department</i>	
		<i>Activity 1.2.1</i>							
		<i>Etc.</i>							
		<i>Product 2.2</i>	<i>Etc.</i>						

6.2. Comparison Table with all three options

Figure 8: Comparison of options

Comparison Method:		Option 1: No change	Option 2: Improvement of implementation and execution			Option 3: Drafting of the Law on Strategic Environmental Assessment		
Relevant positive impacts		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Drafting of the new Law on Strategic Environmental Assessment		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Fulfillment of the requirements for transposition of EU legislation		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Development and coordination of activities in mass planning		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Creation of the framework on policy planning		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Relevant negative impacts								
Maintaining the status quo		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Non-fulfillment of obligations arising from International Conventions and Agreements		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Non-fulfillment of the reporting obligations		There is no impact	There is no impact			There is impact		
Relevant costs		There is no cost	There is no cost			There are costs, but they are covered by the budget, planned projects and donations		
Assessment of expected budgetary impact	Year 1	Year 2	Year 3	Year 1	Year 2	Year 3	Year 1	Year 2
Conclusion								

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

CHAPTER VII

7. CONCLUSIONS AND FUTURE STEPS

7.1. Provisions for monitoring and assessment

Monitoring the implementation and assessment of the Law on Strategic Environmental Assessment is performed by the MESPI.

ANNEXES

Annex 1: Assessment Form on Economic Impact

Category of economic impacts	Main Impact	Is this impact expected to occur?		Number of organizations, companies and/or individuals affected	Expected benefit or cost of impact	Preferred level of analysis
		Yes	No			
Jobs ¹	Will the current number of jobs increase?	x		L	High/Low	High/Low
	Will the current number of jobs decrease?		x			
	Will there be any impact on the level of payment?		x			
	Will it have an impact on making it easier to find a job?	x		L	L	L
Doing business	Will it have an impact on access to finances for business?		x			
	Will certain products be removed from the market?		x			
	Will certain products be allowed on the market?		x			
	Will businesses be forced to close?		x			
	Will there be created new businesses?		x			
	Will businesses be forced to fulfill obligations of providing new information?	x		L	L	L
Trade	Have the obligations to provide information been simplified for businesses?	x		L	L	L
	Are current import flows expected to change?		x			
	Are current export flows expected to change?		x			
Transport	Will it have an effect on the means of transport of passengers and/or goods?		x			

¹ When it affects jobs, there will also be economic impacts.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

	Will there be any change in the time needed to transport passengers and/or goods?					
Investments	Are companies expected to invest in new activities?	x		L	L	L
	Are companies expected to cancel or postpone investments?		x			
	Will investments from the diaspora increase?	x		L	L	L
	Will investments from the diaspora decrease?		x			
	Will foreign direct investment increase?	x		L	L	L
Competitiveness	Will foreign direct investment decrease?		x			
	Will the business price of products, such as electricity, increase?	x		L	L	L
	Will the price of business inputs, such as electricity, decrease?		x			
	Are there chances for innovation and research to be promoted?	x		L	L	L
	Are there chances for innovation and research to be hampered?		x			
Impact on SMEs	Are the affected companies mainly SMEs?	x		L	L	L
Prices and competition	Will the number of goods and services available to the business or consumers increase?		x			
	Will the number of goods and services available to the business or consumers decrease?		x			
	Will prices for existing goods and services increase?		x			
	Will prices for existing goods and services decrease?		x			
	Will any particular business sector be affected?	x		L	L	L
Regional economic						

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

impacts	Is this sector concentrated in a certain region?		x			
General economic development	Will future economic growth be affected?	x		L		L
	Can it have any effect on the inflation rate?	x		L	L	L

Annex 2: Assessment Form on Social Impacts

Category of social impacts	Main Impact	Is this impact expected to occur?		Number of organizations, companies and/or individuals affected	Expected benefit or cost of impact	Preferred level of analysis
		Yes	No			
Jobs ²	Will the current number of jobs increase	x	x		High/Low	High/Low
	Will the current number of jobs decrease		x			
	Are jobs affected in a particular business sector?	x				
	Will there be any impact on the level of payment?		x			
	Will it have an impact on making it easier to find a job?	x		L	L	L
Regional social impacts	Are social impacts concentrated in a particular region or in particular cities?		x			
Work conditions	Are workers' rights affected?		x			
	Are standards for working in hazardous conditions foreseen or repealed?		x			
	Will it have an impact on the way the social dialogue is developed between employees and employers?		x			
Social inclusion	Will it have an impact on poverty?	x				
	Is access to social protection schemes affected?		x			
	Will the price of basic goods and services change?	x				
	Will it have an impact on the financing or organization of social protection schemes?		x			
Education	Will it have an impact on primary education?	x		L	L	L

² When it affects jobs, there will also be social impacts.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

	Will it have an impact on secondary education?	x		L	L	L
	Will it have an impact on higher education?		x			
	Will it have an impact on vocational training?		x			
	Will it have an impact on employees' education and lifelong learning?		x			
	Will it have an impact on the organization or structure of the education system?		x			
	Will it have an impact on academic freedom and self-government?		x			
	Does the option affect cultural diversity?		x			
	Does the option affect the funding of cultural organizations?		x			
	Does the option affect the opportunities for people to benefit from or participate in cultural activities?		x			
Culture	Does the option affect the preservation of cultural heritage?	x		L	L	L
	Does the option affect the ability of citizens to participate in the democratic process?	x		L	L	L
Governance	Is every person treated equally?	x		L	L	L
	Will the public be better informed about certain issues?	x		L	L	L
	Does the option affect the way political parties function?		x			
	Will it have any impact on civil society?		x			
Public health and safety ³	Will it have any impact on people's lives, such as life expectancy or mortality rate?	x				
	Will it have an impact on food quality?	x				
	Will the health risk due to harmful substances increase or decrease?	x				

³ When it has an impact on public health and safety, then it regularly has environmental impacts.

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

	Will there be health effects due to changes in noise levels or the quality of air, water and/or soil?	x				
	Will there be health effects due to changes in energy use?	x				
	Will there be health effects due to changes in waste disposal?	x				
	Will it have an impact on people's lifestyles, such as levels of interest in sports, changes in nutrition, or changes in tobacco or alcohol use?	x				
	Are there specific groups that face much higher risks than others (determined by factors, such as age, gender, disability, social group or region)?	x				
Crime and security	Will there be affected the chances for criminals to be caught?		x			
	Is the potential gain from the crime affected?		x			
	Does it affect levels of corruption?		x			
	Is the capacity of law enforcement affected?		x			
	Is there any effect on the rights and safety of victims of crime?		x			

Annex 3: Assessment Form on Environmental Impacts

Category of environmental impacts	Main Impact	Is this impact expected to occur?		Number of organizations, companies and/or individuals affected	Expected benefit or cost of impact	Preferred level of analysis
		Yes	No			
Stable climate and environment	Will it have an impact on greenhouse gas emissions (carbon dioxide, methane, etc.)?	x		L	L	L
	Will fuel consumption be affected?	x				
	Will the variety of resources used for energy production change?	x		L	L	L
	Will there be any price changes for environmentally friendly products?		x			
	Will certain activities become less polluting?	x		H	H	H
Air quality	Will it have an impact on the emission of air pollutants?	x		H	H	H
Water quality	Does the option affect freshwater quality?	x		H	H	H
	Does the option affect groundwater quality?	x		L	L	L
	Does the option affect drinking water sources?	x		L	L	L
	Will it have an impact on soil quality (in relation to acidification, pollution, use of pesticides or herbicides)?	x		L	L	L
Land quality and land use	Will it have an impact on soil erosion?		x			
	Will there be land lost (through construction, etc.)?	x		L	L	L
	Will there be land acquired (through decontamination, etc.)?	x		L	L	L
	Will there be any change in land use (eg from forest use to agricultural or urban use)?	x		L	L	L

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Waste and recycling	Will the amount of waste generated change?	x		L	L	L
	Will the ways in which waste is treated change?	x				
	Will there be an impact on opportunities for waste recycling?	x				
Use of resources	Does the option affect the use of renewable resources (fish stocks, hydro power plants, solar energy, etc.)?	x				
	Does the option affect the use of resources that are not renewable (groundwater, minerals, coal, etc.)?	x		L	L	L
	Will there be any effect on the likelihood of hazards, such as fires, explosions or accidents?		x			
Level of environmental hazards	Will it affect preparedness in case of natural disasters?		x			
	Is the protection of society from natural disasters affected?		x			
	Will it have an impact on protected or endangered species or the areas where they live?	x		L	L	L
Biodiversity, flora and fauna	Will the size or connections between nature areas be affected?	x		L	L	L
	Will there be any effect on the number of species in a given area?	x		L	L	L
	Will animal treatment be affected?		x			
Animal welfare	Will animal health be affected?	x				
	Will the quality and safety of animal food be affected?	x				

Annex 4: Assessment Form on the Impact of Fundamental Rights

Category of impact on fundamental rights	Main Impact	Is this impact expected to occur?		Number of organizations, companies and/or individuals affected	Expected benefit or cost of impact	Preferred level of analysis
		Yes	No			
Dignity	Does the option affect people's dignity, their right to life or a person's integrity?	x		L	L	L
	Does the option affect the right to freedom of individuals?		x			
	Does the option affect a person's right to privacy?		x			
	Does the option affect the right to marry or start a family?		x			
	Does the option affect the legal, economic or social protection of individuals or the family?		x			
Freedom	Does the option affect the freedom of opinion, conscience or religion?		x			
	Does the option affect the freedom of expression?		x			
	Does the option affect the freedom of assembly or association?		x			
	Does the option include the processing of personal data?		x			
	Are the individual's rights of access, correction and objection guaranteed?		x			
Personal data	Is the way in which personal data is processed clear and well protected?		x			
	Does this option affect the right to asylum?		x			

CONCEPT DOCUMENT ON STRATEGIC ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Property rights	Will property rights be affected?	x		L	L	L
Does the option affect the freedom to do business?		x				
Does the option protect the principle of equality before the law?		x		L	L	L
Are certain groups likely to be harmed directly or indirectly by discrimination (eg discrimination based on gender, race, color, ethnicity, political or other opinion, age or sexual orientation)?			x			
Does the option affect the rights of people with disabilities?			x			
Does the option affect children's rights?			x			
Will administrative procedures become more complicated?			x			
Is the way in which the administration makes decisions (transparency, procedural deadline, the right to access a file, etc.) affected?			x			
On criminal law and the penalties provided: are the rights of the defendant affected?			x			
Is access to justice affected?			x			

<http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>

⁴Gender equality is addressed in the *Gender Impact Assessment*

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada-Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapsinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Priština, 2021

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE SADRŽAJ

TIM ZA RAZVOJ POLITIKA	3
SAŽETAK KONCEPT DOKUMENTA	Error! Bookmark not defined.
SKRAĆENICE	7
Uvod	8
POGLAVLJE I	9
1. DEFINICIJA PROBLEMA	10
1.1. Opis postojeće politike i pravnog okvira	12
1.2. Glavni problem, uzroci i zainteresovane strane.....	14
POGLAVLJE II	17
2. SVRHA I CILJEVI	Error! Bookmark not defined.
2.1. Svrha	18
2.2. Ciljevi.....	18
POGLAVLJE III	19
3. OPCIJE	20
3.1. Opcija bez promene	20
3.2. Opcija za poboljšanje primene i izvršenja.....	20
3.3. Treća opcija – Izrada Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu	20
POGLAVLJE IV	22
4. IDENTIFIKACIJA I PROCENA BUDUĆIH UTICAJA	23
4.1. Izazovi sa prikupljanjem podata	24
POGLAVLJE V	25
5. KOMUNIKACIJA I KONSULTOVANJE	Error! Bookmark not defined.
POGLAVLJE VI	27
6. POREĐENJE OPCIJA	28
6.1. Planovi implementacije za različite opcije	28
6.2. Tabela poređenja sa sve tri opcije	30
POGLAVLJE VII	32
7. ZAKLJUČCI I BUDUĆI KORACI	Error! Bookmark not defined.
7.1. Odredbe za praćenje i procenu	33
ANEKSI	
Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja.....	35
Aneks 2: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja	38
Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu	41

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava42

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE
TIM ZA RAZVOJ POLITIKA

Koncept Dokument za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu	
Proizvod	Predviđen datum završetka
Koncept dokument	Koncept dokument za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu procenu
Objašnjenje	
Tim	Ime
Rukovodilac tima	Abdullah Pirçe
Službenik Odeljenja za evropske integracije i koordinaciju politika	
Stručnjak predmeta	
Pravni službenik	
Službenik za budžet	
Drugo	
Raspored popunjavanja dokumenta	Data
Datum početka	25.03.2019
Završetak Delova 1 i 2	12.04.2019
Završetak Delova 3, 4 i 5	25.04.2019
Završetak Dela 6	20.05.2019
Konsultacije sa zainteresovanim stranama	24.05.2019
Kratko obaveštenje Generalnom sekretaru i ministru	
Završetak Dela 7	05.06.2019
Završetak celog dokumenta	19.10.2020
Međuministarske konsultacije	12.06.2019
Pregledi i konačni nacrt koji je potpisao ministar	
Dostavljanje Vladinom Sekretarijatu za koordinaciju	
Pregled i Završni koncept dokument, koji je potpisao ministar	
Diskusija na sednici Vlade	11.04.2019

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

SAŽETAK KONCEPT DOKUMENTA

Opšte informacije	
Naslov	Konceptni dokument za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu
Odgovorno Ministarstvo	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture / Odeljenje za zaštitu životne sredine i voda / Odsek za upravljanje industrijskim zagađenjem
Kontakt osoba	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116
GPRV	Aktivnost A8.6.4.
Strateški prioritet	Nema

Odluka	
Glavno pitanje	Glavni problem: 1. Loše upravljanje ekološkim pitanjima
	Uzroci problema: 1. Degradirana životna sredina 2. Poteškoće u primeni zakonodavstva zbog neuključivanja posebnih planova i programa u postojeći zakon 3. Nedostatak profesionalnih kapaciteta 4. Nedostatak ljudskih kapaciteta inspekcije za zaštitu životne sredine
Rezime konsultacija	Efekti problema: 1. Uticaj na zdravlje i životnu sredinu 2. Socijalni uticaji
	Tokom međuministarskih konsultacija o koncept dokumentu nije bilo komentara [Navedi glavne sprovedene aktivnosti javnih konsultacija. Takođe unesite datum početka i datum završetka javne konsultacije na internet mreži. Navedite broj organizacija koje su dale odgovore na ovu konsultaciju, broj primljenih komentara i ključne nalaze iz procesa javnih konsultacija. Pozovite se na izveštaj o javnim konsultacijama koji se podnosi zajedno sa koncept dokumentom na odobrenje Vladi.]
Predložena opcija	Opcija 3 – Izrada novog Zakona o SPŽS

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Glavni očekivani uticaji	
Budžetski uticaji	Izrada zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu imaće budžetski uticaj i sprovodiće se u okviru trenutnih budžetskih ograničenja MŽSPPI.
Ekonomski uticaji	Izradom Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu imaće ekonomskih uticaja, ali će ti uticaji biti mali.
Društveni uticaji	Izradom zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu imaće ekonomskih uticaja, ali oni će uglavnom biti u pozitivnom aspektu.
Uticaji na životnu sredinu	Izrada zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu imaće uticaj na životnu sredinu u pozitivnom pogledu na životnu sredinu
Među-sektoralni uticaji	Izradom nacрта zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu doći će do međusektorskih uticaja, jer je zakonom predviđena već a međusektorska saradnja u cilju njene primene na nacionalnom nivou.
Administrativni teret za kompanije	Izrada zakona o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu može stvoriti administrativni teret za kompanije koje posluju u zemlji, ali ovi tereti neće stvoriti nepristupačne troškove za operatere.
Test MSP-a	Odobrenjem Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu biće dužni da se pridržavaju obaveza predviđenih zakonom

Sledeći koraci	
Kratkoročni	Nakon odobrenja Koncept-dokumenta o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, započinje izrada novog zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.
Srednjoročni	Nakon izrade Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu i njegovog usvajanja, biće organizovani okrugli stolovi za promociju ovog zakona kako bi se institucije na centralnom i lokalnom nivou upoznale sa ovim zakonom i načinom njegove primene i počec će sa izradom i sprovođenjem sekundarnog zakonodavstva koji proizilaze iz ovog zakona

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

SKRAĆENICE

MŽSPPI	Kosovska agencija za zaštitu životne sredine planiranja i infrastrukture
KAZŽS	Kosovska agencija za zaštitu životne sredine
KP	Kancelarija premijera
MTI	Ministarstvo trgovine i industrije
MI	Ministarstvo za infrastrukturu
MFT	Ministarstvo finansija i transfera
MLU	Ministarstvo lokalne uprave
MPŠRR	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Uvod

Naslov	Koncept za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu
Odgovorno Ministarstvo	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture / Odeljenje za zaštitu životne sredine i voda / Odsek za upravljanje industrijskim zagađenjem
Kontakt osoba	Abdullah Pirçe Tel. 038 200 32 116
GPRV	Aktivnost A8.6.4.
NPSSSP	
Strateški prioritet	Strateški prioritet Koncept dokumenta je regulisanje pitanja životne sredine u oblasti strateških procena uticaja na životnu sredinu (izmena dopuna Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu)
Radna grupa	, KP, MIE 1. Abdullah Pirçe, Presedavajući, MŽSPPI 2. Naim Alidema, Zamenik predsedavajućeg, MŽSPPI 3. Malsore Jonuzi, Članica, MŽSPPI 4. Miradije Gërguri, Članica, MŽSPPI 5. Nazmi Maxhera, Član, MŽSPPI 6. Kujtesa Haliti, Članica, MŽSPPI 7. Hikmete Morina, Članica, MŽSPPI 8. Shpresa Sheremeti, Članica, MŽSPPI 9. Lindita Morina, Članica, MŽSPPI 10. Zymer Mrasori, Član, MŽSPPI 11. Mustafë Hyseni, Član, MŽSPPI 12. Tafë Veselaj, Član, MŽSPPI 13. Albulena Maloku, Članica, MŽSPPI 14. Adil Bytyqi, Član, KP 15. Remzi Sylejmani, Član, MŽSPPI 16. Erëza Abrashi, Članica, KP 17. Lulzim Korenica, Član, MŽSPPI
Dodatne informacije	Nema dodatnih informacija

POGLAVLJE I

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

1. DEFINICIJA PROBLEMA

Koncept Dokument strateške procene uticaja na životnu sredinu (SPŽS) ima za cilj da identifikuje nedostatke u postojećem Zakonu o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu br. 03/L-230 i potpuno usklađivanje sa Direktivom 2001/42 EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 27. juna 2001. o proceni uticaja određenih planova i programa na životnu sredinu, uzimajući u obzir angažovanje Republike Kosovo da svoje zakonodavstvo u relevantnim sektorima približi zakonodavstvu EU i da ga efikasno primeni (Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju - SSP - između Evropske unije i Kosova).

Postojeći zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu br. 03/L-230 (SPŽS), odobrila je Skupština Republike Kosovo 30. septembra 2010. godine. Ovim zakonom je delimično transponovana Direktiva 2001/42 / EC Evropskog parlamenta i Saveta od 27. juna 2001. godine o proceni efekti određenih planova i programa u životnoj sredini (kontradiktorni prvom pasusu).

Glavna svrha ovog Koncept dokumenta je da verifikuje uticaj stava Sekretarijata Energetske zajednice u pogledu strateške procene uticaja na životnu sredinu u energetsom sektoru, mogućnost promene kosovskog sistema za SPŽS, kako bi se uravnotežile kosovske obaveze koje proističu iz Ugovora o energetske zajednici i SPŽS u svojstvu nadležnih organa i u skladu sa zahtevima zakonodavstva EU-e.

Takođe, ovaj koncept dokument reguliše zahteve i kriterijume za sprovođenje procene potreba za procenu i sprovođenje strateške procene; definiše okvire za intervencije u strategijama, planovima i programima, koji su predmet potrebe za procenom uticaja na životnu sredinu, kriterijumi za utvrđivanje potencijalno značajnog uticaja promena i / ili dodataka strategijama, planovima ili programima zaštite životne sredine u postupcima procene; i način sprovođenja postupka ocenjivanja, način sprovođenja postupka strateškog ocenjivanja, obavezni sadržaj i način izrade strateške studije i odgovarajućeg postupka, obavezni sadržaj mišljenja i drugih akata u tom postupku, rokovi u tome postupka, sadržaj obaveznog izveštaja o načinu integrisanja u strategiju, plan ili program uslova i zaštiti životne sredine utvrđenim strateškom procenom, načinu praćenja stanja životne sredine u odnosu na značajne uticaje strategije, plana i program tokom njihove primene, način provere sprovođenja mera zaštite životne sredine itd.

Proces izrade Koncept dokumenta za poboljšanje i harmonizaciju kosovskog zakonodavstva o Strateškoj proceni životne sredine, pokrenulo je Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI) i u skladu je sa Godišnjim planom rada Vlade Republike Kosova za 2020. godinu, posebno: Cilj 1 - Popunjavanje pravnog okvira, razvoj politike, upravljanje i nadgledanje stanja životne sredine, Aktivnost A 8.6.4. Izrada Koncept dokumenta za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Da bi se dobila jasna slika o uticaju predloženih izmena na sistem i postupke SPŽS, izvršena je tačna analiza postojeće dokumentacije i proces konsultacija sa relevantnim akterima koji su uključeni u proces.

Za razvoj ovog Koncept dokumenta, posebno su uzeti u obzir sledeći izvori informacija, posebno:

- ✧ Komentari obezbeđeno od strane nadležnog osoblja MŽSPPI, uključujući sugestije i preporuke o ključnim ograničenjima identifikovanim tokom skoro deset godina primene zakona o SPŽS-e.
- ✧ Izveštaji o pravnoj i institucionalnoj proceni, pripremljeni u poslednjih pet godina, kako bi se identifikovala glavna moguća ograničenja u sprovođenju SPŽS-e procedura.
- ✧ Analiza trenutnog pravnog okvira i uticaja predloženih izmena na postojeće postupke SPŽS-e.
- ✧ Doprinos radne grupe koji uključuje članove iz relevantnih institucija Vlade Republike Kosovo.

Glavni rezultati procesa procene i konsultacija su:

- ✧ Pravni okvir treba uskladiti sa pravnom tekovinom EU u oblasti životne sredine, stavom Sekretarijata Energetske zajednice i Protokolom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu *Konvencije o proceni uticaja na životnu sredinu* u prekograničnom kontekstu, Kijev, 21. maja 2003. godine, uzimajući u obzir kapacitet sprovođenja odgovornih institucija i pouku nakon više od devet godina primene Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.
- ✧ Postojeće postupke SPŽS treba poboljšati i uskladiti sa ostalim relevantnim zakonodavstvom o životnoj sredini (zaštita prirode, voda, zaštita vazduha itd.).

Koncept dokument za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu sadrži opcije za rešavanje problema koji nastaju kao rezultat aktivnosti operatera koji rade u životnoj sredini.

Uzimajući u obzir promene u zakonodavstvu EU, iskustvo tokom godina primene ovog postojećeg zakona i uzimajući u obzir:

- ✧ SSA i posebno članovi 115 i 116 o "Životnoj sredini" i "Klimatskim promenama"
- ✧ Ciljevi MŽSPPI i aktivnosti Godišnjeg plana rada Vlade Republike Kosovo za 2020. godinu

Postojeći Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu treba razmatrati, kako bi se sprečilo i poboljšalo stanje životne sredine i zdravlja, poboljšanjem postupaka strateške procene uticaja na životnu sredinu.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Postupak strateške procene uticaja na životnu sredinu (SPŽS) neophodno je sredstvo za donošenje odluka kako bi se sprečio negativan uticaj na životnu sredinu i osigurale dugoročne koristi i održivi razvoj. Stoga se postupci SPŽS moraju u potpunosti sprovoditi i redovno usklađivati sa važnim politikama zaštite životne sredine; sa tehničkim kontekstom i sredstvima koji se značajno razvijaju (npr. klimatske promene, rizik od nesreća i katastrofa).

Zapravo, da bi se osigurao visok nivo zaštite životne sredine, treba preduzeti preventivne mere za određene projekte, koji će zbog svoje ranjivosti na velike nesreće i / ili prirodne katastrofe (kao što su poplave ili zemljotresi) verovatno imati značajne negativne efekte na životnu sredinu.

1.1. Opis postojeće politike i pravnog okvira

S obzirom na činjenicu da je Strateška procena uticaja na životnu sredinu proces procene potencijalnih značajnih uticaja na životnu sredinu koji mogu proizaći iz primene strategije, plana i programa, ovaj postupak uključuje utvrđivanje sadržaja strateške studije, pripremu strateške studije i ocenu kompletnosti i stručnosti strateške studije, posebno u odnosu na razumne alternative strategije, plana i programa, postupak davanja mišljenja o strateškoj proceni, rezultati prekograničnih konsultacija ako to zahteva zakon, informisanje i učešće javnosti, postupak dodele mišljenja centralne upravne institucije nadležne za postupak strateške procene kao i način izveštavanja o odobravanju strategije, plana ili programa.

Aktivnosti koje mogu prouzrokovati zagađenje vazduha, vode i zemljišta, dužne su da izvrše Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu pre izgradnje, odnosno nakon promena ili rekonstrukcije postrojenja, u skladu sa Zakonom o strategiji životne sredine, br. 03/L-230.

U ovom slučaju utvrđuju se uslovi, u cilju bolje zaštite životne sredine, sprečavanjem i uklanjanjem što većeg zagađenja, uglavnom iz njenog izvora, i obezbeđivanjem upravljanja prirodnim resursima, kontrole zagađenja i uspostavljanja održive ravnoteže između ljudske aktivnosti i socio-ekonomskog razvoja, s jedne strane, i prirodnih dobara i regenerativne sposobnosti prirode, s druge strane.

Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI) Republike Kosovo koordinira aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine, u cilju promovisanja koherentnog razvoja politika zaštite životne sredine.

Specifične strukture MŽSPPI obavljaju zadatke definisane Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu i drugim pravnim aktima.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Odeljenje za zaštitu životne sredine i voda (OŽŽSV) MŽSPPI odgovorno je za predlaganje, razvoj i primenu dokumenata politike, strategija i zakonodavstva u oblasti zaštite životne sredine.

Dodatna ocena trenutne politike

Od njegovog usvajanja, obim SPŽS je značajno proširen kako bi se udovoljilo tekućim izazovima povezanim sa sprovođenjem principa održivog razvoja, kako bi se smanjile, izbegle ili nadoknadile potencijalne štetne posledice razvojnih aktivnosti na životnu sredinu. Glavni cilj je maksimiziranje koristi od projekta i minimiziranje neželjenih uticaja.

Potencijalni prekogranični uticaji predloženog projekta, kao i povezane preventivne mere, takođe su regulisani SPŽS (EU i nacionalnim) zakonodavstvom protiv prekogranične degradacije životne sredine.

Slika 1: Relevantni dokumenti o politici, zakoni i podzakonski akti

Dokument politike, zakon ili podzakonski akt	Link sa politikom ili dokumentom planiranja putem Interneta ili pravnih akata u Službenom glasniku	Državne institucije odgovorne za sprovođenje	Uloga i zadaci institucije (a)
Strategija zaštite životne sredine i održivog razvoja 2013-2022	https://mmph.rks-gov.net/repository/docs/Strategija_e_Mbrojtjes_s_CAB_Mjedisit_-2013_-2022_Shqip_405256.pdf	MŽSPPI	
Zakon br. 03 / L-230 o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2711	MŽSPPI, Odeljenje za zaštitu životne sredine i voda, javne institucije	MŽSPPI ima zadatak da prati razvoj planova i projekata u cilju zaštite životne sredine. Institucije koje razvijaju planove ili programe dužne su da pored svog razvoja rade i na strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu kako bi razvile održivi plan ili program

Izradom Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu i sekundarnog zakonodavstva koji će proisteci iz novog zakona, biće ispunjena obaveza Republike Kosovo u pogledu približavanja lokalnog zakonodavstva zakonu EU.

Vredi napomenuti da je jedan od glavnih ciljeva za izradu postojećeg zakona puna transpozicija Direktive 2001/42 EZ Evropskog parlamenta i Saveta i Protokola o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, Kijev, 21. maja 2003. *Figura 1: Pema e problemit, qe paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet*

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Glavni problem	Uticaji na zdravlje i životnu sredinu
	Socijalni uticaji
	Loše upravljanje ekološkim pitanjima
Uzroci	Degradirana životna sredina
	Poteškoće u primeni zakonodavstva zbog neuključivanja posebnih planova i programa u zakon
	Nedostatak profesionalnih kapaciteta
	Nedostatak ljudskih kapaciteta inspekcije za zaštitu životne sredine

1.2. Glavni problem, uzroci i zainteresovane strane

U poređenju sa zemljama Centralne Evrope, Kosovo se može računati državom sa mnogim ekološkim problemima. MŽSPPI je tokom svojih aktivnosti identifikovao glavne probleme, uzroke problema i posledice i identifikovao zainteresovane strane. Kao rezultat, postoji potreba za izradom novog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu

» Glavni problemi:

- 1. Loše upravljanje ekološkim pitanjima,** životna sredina nasleđena u degradiranom stanju kao rezultat loše brige iz prošlosti u svim sektorima. Poslednjih godina, sa boljom primenom zakonodavstva, ova situacija se počela poboljšavati, ali je potrebna dodatna intervencija, koja će biti obezbeđena izradom novog zakona.

» Uzroci problema:

1. Degradirana životna sredina

Kosovo je iz prošlosti nasledilo sredinu degradiranu velikom industrijskom aktivnošću i kontaminiranu kao rezultat tih aktivnosti. Velika industrijska postrojenja radila su sa zastarelim tehnologijama, poljoprivredni sektor nije bio opremljen modernim i ekološkim alatima, transportni sektor je bio opterećen zastarelim mašinama koje su doprinele zagađenju životne sredine, rudarske aktivnosti su funkcionisale bez ikakve kontrole kao rezultat toga stvorili su ozbiljnu štetu, a u nekim slučajevima i nepopravljivu za životnu sredinu.

2. Poteškoće u primeni zakonodavstva zbog neuključivanja posebnih planova i programa u postojeći zakon

Budući da zakon na snazi nije mogao predvidjeti njegove nedostatke s početkom njegove primene, vremenom je postojala potreba da se on popuni posebnim planovima i programima kako bi se popunili nastali nedostaci.

3. Nedostatak profesionalnih kapaciteta

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Realno je da je Kosovo mlada država sa malo iskustva. Tokom ovih godina kontinuirano se radilo u ovom pravcu i na ovom planu su postignuti opipljivi rezultati, ali angažovanje na ovom polju trebalo bi da se nastavi sve dok se ne ispune potrebni profesionalni kapaciteti kroz angažovanje osoblja na raznim obukama i radionicama.

4. Nedostatak ljudskih kapaciteta inspekcije za zaštitu životne sredine

Inspektorat za životnu sredinu, koji deluje u okviru MŽSPPI, ograničen je u svom delokrugu zbog ograničenog broja osoblja. Iz tog razloga, primarni zadatak treba da ostane izgradnja ljudskih i profesionalnih kapaciteta ovog veoma važnog digestora u smislu prevencije i odvracanja od štete u životnoj sredini.

» Efekti problema:

1. Uticaj na zdravlje i životnu sredinu

Proces Strateške procene uticaja na životnu sredinu ima veliki uticaj na životnu sredinu i zdravlje. Nepravilan tretman ovog područja stvara neravnotežu sa negativnim posledicama po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Kao rezultat, mogu se stvoriti novi izvori zagađenja vazduha, zagađenja vode, degradacije životne sredine, u kom trenutku su sve komponente životne sredine kao što su vazduh, voda, zemljište i zdravlje ljudi i flora i fauna.

2. Socijalni uticaji

Proces Strateške procene uticaja na životnu sredinu takođe ima veliki uticaj na socijalni aspekt, gde se kao rezultat degradacije životne sredine dolazi do zagađenja komponenata životne sredine što ugrožava dugovečnost, zdravlje i dobrobit društva.

» Identifikacija zainteresovanih i pogođenih strana:

MŽSPPI tokom izrade koncept dokumenta identifikovao je i sarađivao sa zainteresovanim stranama. U saradnji sa resornim institucijama i drugim akterima preduzeo je različite aktivnosti kako bi osigurao visok stepen zaštite životne sredine i promovisao održivi razvoj.

Primena Zakona o ravnopravnosti polova

Proces Strateške procene uticaja na životnu sredinu može različito uticati na muškarce i žene zbog socijalnih, političkih i ekonomskih statusa. Stoga je važno imati rodnu perspektivu i uzeti u obzir različite potrebe, prioritete i interese žena i muškaraca, kao što su:

- Integrisanje polne ravnopravnosti u politike i strategije za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu, i
- Polna povezanost sa uticajima koje može stvoriti proces Strateške procene uticaja na životnu sredinu.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Figura 2: Pasqyrë e palëve të interesuara bazuar në përkufizimin e problemit

Ime zainteresovane strane	Uzrok / uzroci sa kojima je stranka povezana	Efekti sa kojima je stranka povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom(uzrocima) ili posledicom (posedicama)
MŽSPPI - Odeljenje za zaštitu životne sredine i voda	- Izuzimanje posebnih planova i programa u važecëm zakonodavstvu - Nedostatak profesionalnih kapaciteta		- Potreba za transpozicijom direktiva i propisa koji još uvek nisu transponovani u lokalno zakonodavstvo, kao i potreba za izmenama važecëg zakonodavstva (AU) - Potreba za stalnim učešćem osoblja u regionalnim i međunarodnim radionicama i obukama
MŽSPPI - Inspektorat za zaštitu životne sredine	Nedostatak ljudskih kapaciteta inspekcije za zaštitu životne sredine		- Potreba za dodatnim osobljem i njihovom kontinuiranom obukom u cilju izgradnje profesionalnih kapaciteta
Javne institucije na centralnom i lokalnom nivou	Izuzimanje posebnih planova i programa Nedostatak profesionalnih kapaciteta		- Nevoja për zbatimin e legjislacionit në fuqi në nivel qëndror dhe lokal - - Potreba za stalnim učešćem osoblja u regionalnim i međunarodnim radionicama i obukama.
Građani	- Učešće u javnim raspravama koje organizuju operateri radi informisanja o aktivnostima koje će se preduzeti..	Šteta u životnoj sredini, socijalni uticaji	-Malo prisustvo građana u debatama; -pasivno civilno društvo,
ARP	Primena Zakona o ravnopravnosti polova		Poštovanje polne ravnopravnosti.

POGLAVLJE II

2. SVRHA I CILJEVI

2.1. Svrha

Primarna svrha ovog koncept dokumenta je da pruži instrumente za integraciju ekoloških pitanja u postupak pripreme i odobravanja planova i projekata u kojima postoji mogućnost da njihovom realizacijom izazovu značajne uticaje na životnu sredinu koji pružaju visoku zaštitu životne sredine i uslovi za održivi razvoj.

2.2. Ciljevi

Strateški cilj

Strateški cilj ove politike je integracija zaštite životne sredine u sve sektore, kako bi bila deo opštih razvojnih politika i programa (razvoj sektora), izvedenih iz Strategije zaštite životne sredine i održivog razvoja 2013-2020.

Posebni ciljevi:

- ✧ Razmatranje postojeće nacionalne politike za procedure SPŽS u skladu sa pravnim tekovinama EU -e i Godišnjim planom rada.
- ✧ Harmonizacija procedura SPŽS sa zakonodavnim procedurama i drugim relevantnim politikama zaštite životne sredine, uključujući i klimatske promene

Slika 3: Relevantni vladini ciljevi

Svrha politike	Naziv relevantnog planskog dokumenta (izvor)
Pružanje instrumenata za integraciju ekoloških pitanja u postupak pripreme i odobravanja planova i programa	Prema ovom Koncept dokumentu
Strateški cilj	
-Integracija zaštite životne sredine u sve sektore, kako bi bila deo opštih razvojnih politika i programa (razvoj sektora);	Strategija zaštite životne sredine i održivog razvoja 2013-2022
Strateški cilj	
- Integracija zaštite životne sredine u sve sektore, kako bi bila deo opštih razvojnih politika i programa (razvoj sektora);	Prema ovom Koncept dokumentu Prema ovom Koncept dokumentu

POGLAVLJE III

3. OPCIJE

Tokom izrade ovog koncepta od strane radne grupe, predložene su tri opcije:

1. Opcija bez ikakvih promena,
2. Opcija poboljšanja sprovođenja i izvršenja bez zakonskih promena, i
3. Opcija izrade novog zakona o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

3.1. Opcija bez ikakvih promena

Prva razmatrana opcija je opcija bez promene. To znači da će problem predstavljen u poglavlju 1 i dalje postojati, odnosno strateška procena uticaja na životnu sredinu primenjivaće se samo na šire sektore. Čak i unutar ovih sektora SPŽS se neće uvek primeniti iz gore navedenih razloga.

Za prvu opciju, radna grupa je izrazila stav da odabirom prve opcije neće biti postignut napredak u ovoj oblasti, pa će se zadržati postojeće stanje, pa je odbacila ovu opciju.

3.2. Opcija poboljšanja sprovođenja i izvršenja bez zakonskih promena

Druga opcija koju je izabrala radna grupa je opcija za poboljšanje primene i izvršenja Zakona o SPŽS. Ova opcija uključuje sledeće aktivnosti:

- Informisanje javnih institucija o važnosti primene zakona o planovima i programima.
- Informisanje javnosti o značaju SPŽS.
- Informisanje civilnog društva o značaju SPŽS.
- Obuka službenika javnih institucija za SPŽS.. To uključuje obuku službenika MŽSPPI, MPŠRR, MTI, MIT, opština i drugih institucija.

Radna grupa je zaključila da se ova opcija ne može odabrati kao prava opcija, jer odabirom ove opcije neće se postići puni cilj regulisanja ove oblasti, stoga se ova opcija smatra neadekvatnom i ne odobrava se.

3.3. Treća opcija – Izrada novog zakona o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

Treća opcija uključuje izradu Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu. Izradom Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu stvorile se mogućnost za bolje upravljanje ovom oblašću, što podrazumeva stvaranje bolje pravne osnove i usklađenosti sa zahtevima koji proizilaze iz lokalnog zakonodavstva i zakonodavstva EU u pogledu postupaka Strateške procene uticaja na životnu sredinu kao i zahteva Kijevskog protokola u ovoj oblasti.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Svrha **Kijevskog protokola** je da obezbedi visok nivo zaštite životne sredine, uključujući i zaštitu zdravlja, putem:

- ✧ osiguravanja da se pitanja životne sredine uzimaju u obzir prilikom izrade planova i programa;
- ✧ doprinosa razmatranju zabrinutosti za životnu sredinu tokom pripreme politika i zakona;
- ✧ uspostavljanja jasne, transparentne i efikasne procedure za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu;
- ✧ osigurati učešće javnosti u procesu strateške procene uticaja na životnu sredinu;
- ✧ integrisanja pitanja zaštite životne sredine u mere i instrumente dizajnirane za održivi razvoj;

Strateška procena uticaja na životnu sredinu, zasnovana na konvenciji, biće napravljena za planove i projekte pripremljene za poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo, energetiku, industriju, uključujući rudarstvo, transport, regionalni razvoj, upravljanje otpadom, upravljanje vodama, telekomunikacije, turizam, planiranje grada i zemljišta ili korišćenje zemljišta i koji postavljaju okvir za odobravanje budućeg razvoja projekata koji zahtevaju procenu uticaja na životnu sredinu prema nacionalnom zakonodavstvu.

Stoga je radna grupa odabrala ovu opciju kao neophodnu opciju za regulisanje pitanja strateške procene uticaja na životnu sredinu.

POGLAVLJE IV

4. IDENTIFIKACIJA I OCENJIVANJE BUDUĆIH UTICAJA

Tokom analize uticaja koji će biti predstavljeni prilikom izbora treće opcije, izrade novog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, radna grupa je identifikovala i procenila sledeće uticaje:

Ekonomski uticaji:

- Povećanje broja zaposlenih u sektoru inspektorata, što će olakšati pronalaženje posla
- Obaveza preduzeća da pruži nove informacije koje će biti pojednostavljene
- Ulaganje lokalnih kompanija i dijaspora u nove aktivnosti
- Povećanje stranih investicija
- Promovisanje inovacija i istraživanja

- Društveni uticaji:

- Uticaj na obrazovanje
- Uticaj na očuvanje kulturne baštine
- Uticaj na bolju informisanost građana

- Uticaj na osnovna prava:

- Obezbeđivanje prava građana da žive u čistom i bezbednom okruženju

- Uticaj na pol:

- Zaštita principa polne ravnopravnosti

- Uticaj na mlade ljude:

- Stvaranje novih radnih mesta
- Pобољшanje uslova rada

- Uticaji na administrativno opterećenje:

- Izrada planova i programa

Uticaj MSP:

- Obaveze preduzeća koja zahtevaju važeći zakoni;
- Izrada podzakonskih akata koji će proizići iz novog zakona imaće za cilj pojednostavljenje načina pružanja podataka

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

- Uticaji na zdravlje:

- Ovaj zakon će imati pozitivan uticaj na zdravlje građana. Svrha zakona je sprečavanje štete po životnu sredinu koja kao rezultat ima čistiju životnu sredinu, preduslov za smanjenje rizika po zdravlje ne samo ljudi već istovremeno i životinja i biljaka.

Slika 4: Najznačajniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja

Kategorije i podkategorije	Indikatori i pokazatelji identifikovani
Ekonomski uticaji	Povećanje broja zaposlenih u sektoru inspektorata, što će olakšati pronalaženje posla; Obaveza preduzeća da pruži nove informacije koje će biti pojednostavljene; Ulaganje lokalnih kompanija i dijaspora u nove aktivnosti; Povećanje stranih investicija; Promovisanje inovacija i istraživanja
Socijalni uticaji	Uticaj na obrazovanje; Uticaj na očuvanje kulturne baštine; Uticaj na bolju informisanost građana
Uticaji na životnu sredinu	Smanjenje zagađenja od aktivnosti u različitim sektorima kao što su: kontrola upotrebe đubriva u poljoprivrednom sektoru, sprečavanje upotrebe goriva koja oslobađaju velike količine zagađivača; Zaštita zaštićenih ili ugroženih vrsta u područjima delovanja; Minimizacija rizika od ekoloških nesreća i požara; Zaštita tla, vode i vazduha od zagađenja
Uticaji na osnovna prava	Obezbeđivanje prava građana da žive u čistom i bezbednom okruženju
Uticaj na pol	Zaštita principa polne ravnopravnosti
Uticaji na mlade ljude	Otvoravanje novih radnih mesta; Poboljšanje uslova rada
Uticaji na administrativno opterećenje	Izrada planova i programa
Uticaj MSP	Obaveze preduzeća koja zahtevaju važeći zakoni; Izrada podzakonskih akata koji će proizići iz novog zakona imaće za cilj pojednostavljenje načina pružanja podataka
Uticaj na zdravlje	Ovaj novi zakon imaće pozitivan uticaj na zdravlje građana. Svrha zakona je sprečavanje štete po životnu sredinu koja kao rezultat ima čistiju životnu sredinu, preduslov za smanjenje rizika po zdravlje ne samo ljudi već i životinja i biljaka

4.1. Izazovi sa prikupljanjem podataka

Tokom izrade koncept dokumenta za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu nije bilo većih izazova u prikupljanju podataka, jer su utvrđeni nedostaci utvrđeni u važećem Zakonu o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

POGLAVLJE V

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

5. KOMUNIKACIJA I KONSULTACIJE

Glavne strane uključene u proces izrade ovog koncept dokumenta su MŽSPPI, MFT, KP i MEI.

Tokom izrade ovog koncepta održani su sastanci Radne grupe tokom kojih se razgovaralo o svrsi i sadržaju ovog dokumenta. Članovi RG su takođe komunicirali i davali svoje predloge putem e-pošte.

Sledeći korak u izradi ovog dokumenta bio je organizovanje debate sa drugim predstavnicima centralnih i lokalnih institucija koji nisu bili članovi radne grupe i sa predstavnicima civilnog društva i zainteresovanim građanima.

Radna grupa je zauzela stav da će se po završetku izrade konceptijskog dokumenta objeGodinana zvaničnoj veb stranici MŽSPPI, kako bi se dobili komentari od zainteresovanih strana, i obavestila iste, i pozvala ih da aktivno učestvuju.

Slika 6: Rezime komunikacionih i konsultativnih aktivnosti izvedenih za Koncept dokument

Cilj procesa konsultacija je : - Informisanje institucija na centralnom i lokalnom nivou, kao i šire javnosti o procesu izrade Koncept dokumenta za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu; - Ispunjavanje obaveza u pogledu harmonizacije lokalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU; - Identifikacija strana koje će imati obaveze praćenja i izveštavanja podataka; - Transparentnost tokom izrade Koncept dokumenta za stratešku procenu uticaja na životnu sredinu						
Glavna svrha	Ciljna grupa	Aktivnost	Komunikacija/obaveštenje	Indikativni rok	Potreban budžet	Odgovorno lice
Otvoreni sastanak za sve zainteresovane strane	Sve zainteresovane strane i APR	Javni sastanak	Komunikacija kroz veb-sajt i e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Međuinstitucionalne konsultacije	Javne institucije (centralne i lokalne)	Preliminarne konsultacije	Komunikacija kroz veb-sajt i e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha
Javne pisane konsultacije	Sve zainteresovane strane	Objava na portalu za javne konsultacije	Komunikacija kroz veb-sajt i e-mail			Abdullah Pirçe/ Adem Berisha

POGLAVLJE VI

5. UPOREĐENJE OPCIJA

Tokom izrade koncept papira, radna grupa je predložila tri moguće opcije i analizirala svaku od njih zasebno.

Prva opcija ne predviđa bilo kakvu promenu, tj. održavanje postojećeg status quo stanja, opciju koja ne ispunjava zahteve koji proizilaze iz potrebe za transpozicijom domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i ne reguliše na odgovarajući način sprovođenje planova i programa vezanih za oblast životne sredine. Radna grupa nije vrednovala kao odgovarajuću opciju i stoga je takvu mogućnost odbila.

Vredi napomenuti da u slučaju izbora ove opcije ne bi imalo budžetskog uticaja.

Druga opcija predviđa poboljšanje primene zakona na snazi, kao i uključuje neke aktivnosti.

Radna grupa je zaključila da se ova opcija ne može odabrati kao prava opcija jer izborom ove opcije neće se postići puni cilj regulisanja ove oblasti, pa se stoga ova opcija smatra neadekvatnom i odbačena je, čak i ova opcija. U slučaju izbora ove opcije, radna grupa je procenila da će to imati budžetski uticaj.

Treća opcija, opcija koju preporučuje radna grupa, zasniva se na stvarnim zahtevima kako bi se unapredila pitanja Strateške procene uticaja na životnu sredinu. Ova opcija ne uključuje izradu novog zakona koji ispunjava sve zahteve koji proizilaze iz potrebe za transpozicijom domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i SSP-a.

Izbor treće opcije imaće budžetske implikacije, ali ove implikacije će biti pokrivene budžetom MŽSPPI-e.

6.1. Planovi implementacije za različite opcije

[Ukratko rezimirajte Opciju 2. Opišite kako ova opcija adresira glavni problem, uzroke i efekte identifikovanim u stablu problema.]

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Figura 7: Plan i zbatimit për Opsionin 3

Svrha politike	Izrada novog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu										Očekivan a cifra troškova
	Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu										
	Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija / odeljenje										
	Proizvod 1.1										
Specifični cilj 1 Izrada Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu		Godin a 1	Godin a2	Godin a3	Godin a4	Godin a5	Odgovorna institucija / odeljenje				
		Aktivnost 1.1.1									
		Aktivnost 1.1.2									
		Aktivnost 1.1.3									
Proizvod 1.2		Godin a1	Godin a2	Godin a3	Godin a4	Godin a5	Odgovorna institucija / odeljenje				
Specifični cilj 2 Izrada sekundarnog zakonodavstva koji proizilazi iz Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu		Aktiviteti 1.2.1									
		Itd.									
		Itd.									

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

6.2. Tabela poređenja sa sve tri opcije

Slika 8: Upoređivanje opcija

Metoda upoređivanja:		Opcija 2: Poboljšanje primene i izvršenja									Opcija 3: Izrada Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu		
Izrada novog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu		1. Opcija: Bez promene									Opcija 2: Poboljšanje primene i izvršenja		
Ispunjavanje uslova za transpoziciju zakonodavstva EU		Nema uticaja									Nema uticaja		
Razvoj i koordinacija aktivnosti u masovnom planiranju		Nema uticaja									Nema uticaja		
Stvaranje okvira za planiranje politike		Nema uticaja									Nema uticaja		
Izrada novog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu		Nema uticaja									Nema uticaja		
Relevantni negativni uticaji													
Očuvanje postojećeg stanja		Nema uticaja									Nema uticaja		
Neispunjavanje obaveza koje proizilaze iz međunarodnih konvencija i sporazuma		Nema uticaja									Nema uticaja		
Neispunjavanje obaveza izveštavanja		Nema uticaja									Nema uticaja		
Relevantni troškovi		Nema troškova									Nema troškova		
Procena očekivanog budžetskog uticaja		Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Zaključak				
-----------	--	--	--	--

POGLAVLJE VII

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

ZAKLJUČCI I BUDUĆI KORACI

7.1. Odredbe za praćenje i ocenu

Nadzor nad sprovođenjem i ocenom Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu vrši MŽSPPI.

ANEKSI

Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će se ovaj uticaj desiti		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili trošak uticaja	Očekivana korist ili trošak uticaja
		Da	Ne		Visok /Nizak	Visok /Nizak
Radna mesta ¹	Hoće li se povećati trenutni broj radnih mesta?	x		U	U	U
	Da li će trenutni broj radnih mesta biti smanjen?		x			
	Da li će to uticati na nivo plaćanja?		x			
	Da li će to uticati na lakoću pronalaska posla?	x		U	U	U
Obavljanje biznisa	Da li će to uticati na pristup finansijama za poslovanje?		x			
	Da li će se određeni proizvodi otkloniti tržište?		x			
	Da li će određeni proizvodi biti dozvoljeni na tržištu?		x			
	Da li će se preduzeća biti prisiljena da se zatvore?		x			
	Da li će se otvarati nova preduzeća?		x			

¹Kada to utiče na radna mesta, biće i socijalnih uticaja.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Administrativna obaveza	Da li će se od preduzeća tražiti da ispune nove obaveze u vezi sa informacijama?	x		V	V	V
	Da li su pojednostavljene obaveze pružanja informacija preduzećima?	x		V	V	V
Transport	Da li će to uticati na način prevoza putnika i / ili robe?		x			
	Da li će doći do promene potrebnog vremena za prevoz putnika i / ili robe?		x			
Transporti	A do të ketë efekt në mënyrën e transportit të pasagjerëve dhe/ose mallrave?		x			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në kohën e nevojshme për të transportuar pasagjerë dhe/ose mallra?		x			
Investicije	Da li se očekuje da kompanije ulažu u nove aktivnosti?	x		V	V	V
	Da li se očekuje da će kompanije otkazati ili odložiti investicije?		x			
	Da li će se povećati ulaganja iz inostranstva ?	x		V	V	V
	Da li će se smanjiti ulaganja iz inostranstva ?		x			
Konkurencija	Da li će se povećati direktna ulaganja ?	x		V	V	V
	Da li će se smanjiti direktna ulaganja?		x			
	Da li će se povećati poslovna cena proizvoda, poput električne energije?	x		V	V	V
	Da li će se smanjiti cena poslovnih inputa,		x			

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

	kaos to je električna energija?							
	Da li je moguće promovisati se inovacije i istraživanje?	x				V		V
	Da li je moguće da se inovacije i istraživanja biti ometene?		x					
Uticaji na MSP	Da li su kompanije uglavnom pogođene MSP?	x				V		V
Cene i konkurencija	Da li će se povećati broj roba i usluga dostupnih preduzeću ili potrošačima?		x					
	Da li će se smanjiti broj dobara i usluga dostupnih preduzeću ili potrošačima?		x					
	Da li će se cene postojećih roba i usluga povećati?		x					
	A do të ulen çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		x					
Regionalni ekonomski uticaji	Hoće li to uticati na bilo koji određeni poslovni sektor?	x				V		V
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određenom regionu?		x					
Ukupan ekonomski razvoj	Hoće li to uticati na budući ekonomski rast?	x				V		V
	Može li to uticati na stopu inflacije?	x				V		V

Aneks 2: Obrazac za procenu socijalnog uticaja

Kategorija socijalnih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će se ovaj uticaj desiti		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili trošak uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne		Visok /Nizak	Visok /Nizak
Radna mesta ²	Da li će se povećati trenutni broj radnih mesta	x	x		Visok /Nizak	
	Da li će se smanjiti trenutni broj radnih mesta		x			
	Da li se uticu radna mesta u jednom određenom poslovnom sektoru?	x				
	Da li će to imati uticaja na nivo plaćanja		x			
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje posla?	x		V	V	V
Regionalni socijalni uticaji	Da li su socijalni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?		x			
	Da li su to ugrožena prava radnika ?		x			
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?		x			
Uslovi rada	Da li će to uticati na to kako se razvija socijalni dijalog između zaposlenih i poslodavaca ?		x			
	Hoće li imati uticaja na siromaštvo?	x				
	Da li je pogođen pristup šemama socijalne zaštite?		x			
Socijalna uključenost	Da li će se izmeniti cena osnovnih dobara i usluga promeniti ?	x				
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		x			
	Da li će to imati uticaja na osnovno obrazovanje?	x		V	V	V

²Kada to utiče na javno zdravlje i bezbednost, tada redovno ima uticaje na životnu sredinu.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

	Da li će to imati uticaja na srednje obrazovanje	x		U	U	U
	Da li će to imati uticaja na visokom obrazovanje?		x			
	Da li će to imati uticaja na stručno osposobljavanje?		x			
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i celoživotno učenje?		x			
	Da li će to imati uticaja na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?		x			
	Da li će to imati uticaja na akademsku slobodu i samoupravu?		x			
	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost?		x			
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		x			
Kultura	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi iskoriste kulturne aktivnosti ili učestvuju u njima?		x			
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?	x		V	V	V
	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?	x		V	V	V
	Da li se prema svakoj osobi postupa jednako?	x		V	V	V
Upravljanje	Da li će javnost biti bolje informisana o određenim pitanjima?	x		V	V	V
	Da li opcija utiče na način funkcionisanja političkih partija?		x			
	Da li će to imati uticaja na civilno društvo?		x			
Javno zdravlje i sigurnost ³	Da li će to uticati na život ljudi, kao što su očekivani životni vek ili stopa smrtnosti?	x				
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?	x				
	Da li će se rizik po zdravlje zbog štetnih supstanci povećavati ili smanjivati?	x				

³Kur ka ndikim në shëndet publik dhe siguri, atëherë rregullisht ka ndikime mjedisore.

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i / ili tla?	x							
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u upotrebi energije?	x							
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u odlaganju otpada?	x							
	Da li će to uticati na način života ljudi, poput nivoa interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?	x							
	Postoje li određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od ostalih (koje određuju faktori poput starosti, pola, invaliditeta, socijalne grupe ili regiona)?	x							
Zločin i bezbednost	Da li će uticati da kriminalci biti uhvaćeni?		x						
	Da li se utiče potencijalni dobit od zločina?		x						
	Da li utiče na nivoima korupcije?		x						
	Da li se utiče kapacitet za sprovođenje zakona?		x						
	Da li ima neki uticaja na prava i sigurnost žrtava zločina?		x						

Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili trošak uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne			
Stabilna klima i životna sredina	Da li će to uticati na emisiju gasova sa efektom staklene bašte (ugljen-dioksid, metan, itd.)?				Visok /Nizak	
	Da li će to uticati na potrošnju goriva?	X				
	Da li će se promeniti raznolikost resursa koji se koriste za proizvodnju energije?		X			
	Da li će doći do promena cena ekološki prihvatljivih proizvoda?		X			
	Da li će određene aktivnosti postati manje zagađujuće?		X			
Kvalitet vazduha	Da li će to uticati na emisiju zagađivača vazduha?		X			
	Da li opcija utiče na kvalitet slatke vode?					
	Da li opcija utiče na kvalitet podzemnih voda?	X				
Kvalitet zemljišta i upotreba zemljišta X	Da li opcija utiče na izvore vode za piće?		X			
	Da li će to uticati na kvalitet zemljišta (u vezi sa zakiseljavanjem, zagađenjem, upotrebom pesticida ili herbicida?					
	Da li će to imati uticaja na eroziju tla?					
	Da li će se zemljište izgubiti (izgradnjom, itd.)?	X				
			X			

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

	Da li će se zemljište dobiti (dekontaminacijom, itd.)?						
		X					
Otpad i reciklaža	Da li će doći do promene u korišćenju zemljišta (npr. Od korišćenja šuma do poljoprivredne ili urbane upotrebe)?		X				
	Da li će se količina nastalog otpada promeniti?		X				
	Da li će se način na koji se postupa sa otpadom promeniti?		X				
	Da li će to imati uticaja na mogućnosti recikliranja otpada?						
Korišćenje resursa		X					
	Da li opcija utiče na upotrebu obnovljivih izvora (riblji fond, hidroenergija, sunčeva energija, itd.)?		X				
Obim opasnosti po životnu sredinu	Da li opcija utiče na upotrebu resursa koji se ne mogu obnoviti (podzemne vode, minerali, uglj itd.)?		X				
	Da li će to uticati na verovatnoću opasnosti, poput požara, eksplozija ili nesreća?		X				
	Da li će to uticati na spremnost u slučaju prirodnih katastrofa?						

Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava

Kategorija uticaja na osnovna prava	Glavni uticaji	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili trošak uticaja	Poželjni nivo analize	
		Da	Ne			Visok /Nizak	Visok /Nizak
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?	x		V	V		V

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

Liria	Da li opcija utiče na pravo na slobodu pojedinaca?					
	A ndikon opsioni në të drejtën e një personi për privatësi?					
	A ndikon opsioni në të drejtën për t'u martuar apo krijuar familje?					
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodice?					
	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili religije?					
	Da li opcija utiče na slobodu izraza?					
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?					
	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?					
Lični podaci	Da li su zagarantovana prava pojedinca na pristup, pravno sredstvo i prigovor?					
	Da li je način obrade ličnih podataka jasan i dobro zaštićen?					
	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?					
Azil	Da li će utizati na imovinska prava ?					
Imovinska prava	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?					
	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?					
Jednaki tretman ⁴	Da li je verovatno da će određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno diskriminacijom (npr. Diskriminacija na osnovu pola, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?					
	Da li utiče opcija na prava osoba sa					

⁴Ravnopravnost polova tretira se u *Proceni uticaja na pol*

KONCEPT DOKUMENT ZA STRATEŠKU PROCENU ŽIVOTNE SREDINE

	ograničenim sposobnostima ?					
Dečja prava	Da li opcija utiče na dečja prava?					
Dobra administracija	Da li će se administrativne procedure zakomplikovati?			x		
	Da li utiče na način na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup dosijeu itd.)?			x		
	O krivičnom zakonu i predviđenim kaznama: da li su pogođena prava okrivljenog?			x		
	Da li se utiče pristup pravdi?			x		

<http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>